

LIETUVISKAS SAVAITRASTIS
Išleina kiekvieną ketvirtadienį Clevelande
Leidžia
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Redaktorius
Vincas Rastenis
Kaina metams, užsimokant iš anksto:
Jungtinėse Valstybėse \$3.00
Kanadoje \$4.00 Kitur \$4.50
Užsisakyti galima kiekvienu metu, nereikia
taukti metų, pusmečio ar mėnesio pradžios.

DIRVA

THE FIELD

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 100,000 Lithuanians in the State and in Cleveland.

LITHUANIAN WEEKLY
Published every Thursday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Editor
Vincas Rastenis
Subscription per year in advance
In the United States \$3.00
In Canada \$4.00 Elsewhere \$4.50
Entered at Second-Class matter Decem-
ber 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice
under the act of March 3, 1879.

No. 15 Aps. Nr. kaina 6 c. April 13, 1950 CLEVELAND, OHIO 1950 m. balandžio 13 d. Tel.: EN 1-4486 (35-ti metai - 35th year)

MŪSŲ VISUOMENĖJE

Susilaikymas ar... apsileidimas

SLA organizacijos vyriausios vadovybės rinkimai vykdomi visuotiniu narių balsavimu. Tai būtų labai geras vadovybės rinkimo būdas, geriausias išreikšusių narių valia, jeigu... nariai dalyvautų balsavimuose. Bet, kaip teko pastebėti, nominacijose dalyvavo mažiau kaip 2,000 narių, taigi mažiau, kaip penktadalis. Vadinasi, apie keturis penktadalius narių savo nuomonės nepareikšė. Panašiai dedasi ir pagrindiniuose balsavimuose: kuopose, turinčiose po porą šimtų ir daugiau narių, ir susirinkimuose, kuriuose vyksta rinkimai, ateina 30 - 40 narių ar kartais ir mažiau. Tie, kurie į susirinkimą neateina, lieka savo balso nepadau.

Valstybės balsavimuose irgi pastebimas didelis susilaikymas — nėjimas balsuoti, bet vis dėlto paprastai dalyvauja bent apie pusę ar kartais ir žymiai daugiau turinčių teisę balsuoti. Bet kai balsuoja tik penktadalis, tai jau visuotinis balsavimas lyg ir netenka prasmės...

Toks susilaikymas yra jau per daug paplitęs apsileidimas, nesidomėjimas organizacijos reikalais. Iš kitos pusės — klaidos, ar gėra ir tokia tvarka, kad balsą galima paduoti tik į susirinkimą atėjus, ypač, kad susirinkimai kai kur esti paskiriami darbo dieną. Reiktu pagalvoti apie tokį balsavimo tvarkos pakeitimą, kad balsavimo kortelės būtų išsiuntinėtoms nariams į namus, o nariai galėtų jas pražinti paskirtu laiku. Susirinkimai nuomonėms pasidalyti apie kandidatus turėtų būti, bet balsų padavimas galėtų, rodos, būti ir neapribotas būtinai tam tikra valanda. Išrinkta balsų skaičiavimo komisija vis tiek galėtų atlikti savo nuostatytą tvarką, galėtų apdrausti ir skaičiavimo teisingumą ir balsavimo slaptumą. Jei vadovybė būtų išrinkta ne penktadaliu, o bent keturiems penktadaliams dalyvaujant rinkimuose, vadovybės autoritetingumas būtų žymiai didesnis.

Rašytojų suvažiavimas

Prieš porą metų New York'e buvo Amerikos lietuvių rašytojų susirinkimas, kuriame įkurtas Amerikos Lietuvių Rašytojų Draugija ir išrinkta valdyba. Vokietijoje veikė Lietuvių Rašytojų Tremtinių Draugija, kurios daugumas narių ir beveik visa valdyba dabar irgi atsikūrė Amerikoje. Jau pereinę metų vasaros gale buvo manyta sušaukti rašytojų susirinkimą Stony Brook, N.Y., bet dėl neišreikšusių priežasčių tas susirinkimas neįvyko, buvo staiga atšauktas. Dėl to susirinkimo net Kanados lietuvių rašytojų susirinkimas, kuris buvo atidėtas specialiai dėl šito susirinkimo.

Dabar abi valdybos — Amerikos Lietuvių ir Lietuvių Rašytojų Tremtinių Draugijų — susitarusios šaukia lietuvių rašytojų suvažiavimą gegužės 6-7 d. Bostone, Mass. Vietą ir laiką žada netrukus pranešti.

Ties Latvija rusai pašovė Amerikos lėktuvą

Šiomis dienomis Amerikos laivyno aviacijos vadovybė pasigedo vieno lėktuvo, kuris išskrido iš Vokietijos į Daniją ir turėjo grįžti atgal, bet negrįžo ir Danijoje niekas jo nesulaukė. Liogšioliniai ieškojimai buvo be rezultato. Bet štai Maskvos radijas, iš anksto paskelbdamas, kad netrukus bus duota labai svarbi žinia, pranešė sovietų užsienio reikalų ministerio Višinskio notą, kurią jis perskaitė ir įteikė Amerikos ambasadoriui Kyrk.

Toje notoje Višinskis tvirtina, kad Amerikos bombonešis B-29 atskridęs virš Latvijos teritorijos. Kai sovietų naikintuvų grupė pakilus ir telegrafavo si įsakymą bombonešui nusileisti, tai jis ne tik nepakluso, bet pradėjo šaudyti į naikintuvus. Tada ir naikintuvai šovė į jį. Po to bombonešis paskubė Baltijos jūros link ir dingęs...

Kaip iš tikrųjų buvo, nėra galimybės patikrinti, nes dingęs lėktuvas nesurastas ir jau nebesitikima surasti, arba, jeigu dar surastų, tai nebesitikima, kad jame būtų dešimt įgulos narių bebūtų gyvi.

Iš amerikiečių pusės pareiškama tik tiek, kad joks bombonešis nebuvo išskridęs, taigi jis ir negalėjęs atsirasti virš Latvijos. Laivyno vadovybė pareiškia, kad lėktuvas, kurio ieškoma, buvo neginkluotas, taigi jis jokiu būdu negalėjęs šaudyti.

Kaip jis galėjo atsidurti virš Latvijos teritorijos, dabar išaiškinti irgi neįmanoma. Galima tik spėti, kad skridamas į Daniją ir užskridęs ant Baltijos jūros, lėktuvas pametė orientaciją ir pasuko klaidinga kryptimi. O juk Baltijos jūra lėktuvui ne toks didelis plotas ir greit galima atsidurti rytiniame pakrante vietoj vakarinio.

Iš švedijos pranešama, kad sovietai Baltijos pakrantėse yra įtaisę nepaprastai stiprią apsaugą su geru radaro tinklu. Sakoma, ten įrengti dideli tvirtiniai ir rusai labai uoliai saugo, kad pro tą užtvartą niekas nepraskiverbtų. Tad nenuostabu, jei pamatę atklydusį amerikiečių lėktuvą pradėjo šaudyti.

Jeigu jie lėktuvą būtų pašovę virš sausumos, greičiausiai jis ten būtų ir nukritęs. Kadangi pats Višinskis sako, kad lėktuvas dingo Baltijos jūroje, tai greičiausiai jis užpuolas buvo dar virš jūros.

Sovietai, pašovę Amerikos lėktuvą, nori iš to dar didelę istoriją išpūsti, šaukdami, kad Amerika maždaug jau užpuolė sovietus ir pradėjo karą...

Jeigu net ir virš Latvijos Amerikos lėktuvas būtų pasitvėręs — argi tai sovietų teritorija? Juk tai tik laiškiškai pagrobta žemė!

"Negeisk nei sostinės, nei krašto..."

Vieno lenko nuomonė apie lenkų santykius su lietuviais

Gyvendamas Vokietijoje girdėjau, kad Frankfurte gyvena Lenkijos armijos karininkas Jurgis Žychovskis, ypatingai susidomėjęs lietuviais, išmokęs lietuvių kalbą ir blaiviai vertinęs lietuvių - lenkų santykius. Ieškojau progos susitikti, pasikalbėti, o gal geriau pasakyti įsitikinti... Bet progos taip ir neatsirado. Tik kai buvau išrinktas Lietuvių Kalbos Vadovų leidimo komisijos nariu, kiekvieną mėnesį pradėjau gauti po 3 DM aukta Lietuvių Kalbos Vadovui leisti.

Nustebau. Mano norėtas susitikti lenkas savo nuodirdumu daro gėdą lietuviams. Jis iš savo kuklaus uždario kiekvieną mėnesį aukoją, kad tik išieitų Lietuvių Kalbos Vadovą, o mes vis dar abejojam užsisakyti...

Taip užsimėgė mūsų susirašinėjimas, neturėkstant ir dabar, iš Amerikos. Iš čia gimė ir mintis duoti progos DIRVOV skaitytojams išgirsti kelis sakinius iš paties J. Žychovskio. Štai mūsų pasikalbėjimas:

— Esu patyręs Tamstą esant dideliu lietuvių draugu. Idomu, nuo kada pradėjote pažinti lietuvius?

Lietuvius pradėjau pažinti dar mokykloje, prieš pirmąjį pasaulinį karą. Mūsų lenkų kalbos mokytojas buvo Jonas Radziukynas, lietuvis. Mano klasės draugas buvo Jonas Palikaitis, taip pat lietuvis. Niekaip jie nesigindavo, kad esą lietuviai. Jie gražiai kalbėjo ir lenkiškai.

Didysis pasaulinis karas mus atskyrė. Vėl lietuvių sutikau tik 1946 metais Vokietijoje. Čia įsigijau ir labai gerą draugą.

— Tamsta ne tik žodžiu, bet ir raštu mokate lietuvių kalbą.

Kaip jos pramokė ir kaip jums lietuvių kalba patinka?

— Lietuvių kalbos pradėjau mokytis nuo 1947 metų vasario mėnesio. Anksčiau lietuvių kalbos nė žodžio nemokėjau.

Lietuvių kalbos pradėjau mokytis po to, kai vienas mano sutiktas lietuvis norėjo mokytis anglų kalbos. Sutikau mokytis angliškai, jei mane mokys lietuviškai. Taip su pirmuoju mokytuoju ir mokiausi iki tų metų rugsėjo mėnesio, kol jis išvažiavo į Ameriką. Toliau mokiausi vienas. Netrukus sutikau lietuvių, kurie man vėl padėjo mokytis. Bet ir šie už pusmečio išvažiavo į Ameriką.

Su mokytojų parama mokiausi tik vienerius metus. Toliau aš lietuvių kalbos mokiausi skaitydamas laikraščius ir knygas. Kartas nuo karto atsiradavo ir progos lietuviškai pasnėkėti.

Šia proga noriu kelius žodžius pasakyti ir apie mano norą priežastis išmokti lietuvių kalbos. 1947 metų pradžioje aš turėjau progos matyti muziko Sodeikos ansamblį. Gėrėjau dainų muziką, gražius tautinius rūbais, bet nė žodžio tada nesupratau lietuviškai. Galėjau.

Kitą kartą, viename priėmime, kuriam buvau aš vienas iš šeimininkų, sutikau daug lietuvių. Toje draugystėje mes kalbėjomės įvairiomis kalbomis: lenkiškai, rusiškai, angliškai. Galėjau, kad aš nė žodžio nemokėjau lietuviškai ir svečių negalėjau pakalbinti jų gimtąja kalba.

Lietuvos Nepriklausomybės šventėje mane pakvietė vienas mano draugų lietuvių atsilankyti į jų priėmimą, kur aš turėjau progos išgirsti Čiurlionio ansamblį. Pergvenau tikrą dvasišką puotą.

Lietuvių kalba man patinka dėl mano didelės simpatijos lietuvių tautai. Aš visiškai pritariu: "Senoviška kalba, turtinga kalba. Kad aš būčiau jaunesnis, imčiau ją studijuoti nuodugniau" (M. Pečkauskaitės "Senovės Dvare"). Antra vertus, turiu pasakyti, kad retai kada savo gyvenime radau tiek nuodirdumo, kiek patyriaus iš lietuvių. Pramokęs lietuvių kalbos, aš dažnai buvau lietuvių šeimose. Jų tarpe aš svetimu nebesijaučiau.

— Ar esate kada nors buvęs Lietuvoje ir ar esate pasiryžęs ją aplankyti?

— Lietuvoje aš niekad nebuvau. Mielai Lietuvą aplankčiau ir su savo bičiuliais pasiimačiau į ją tėvynėje.

— Idomu būtų patirti Jūsų gimimo kraštą, amžių.

— Aš esu lenkas, gimęs Čenstakovoje. Kada aš pradėjau lietuvių kalbos mokytis, man buvo 53 metai.

— Ką Jūs manote apie lietuvių - lenkų santykius?

— Apie lietuvių - lenkų santykius aš šitaip manau: jų pagrindą turi būti mūsų Viešpaties svarbūs įsakymai — "Myli savo artimą, kaip pats save". "Negeisk nė vieno daikto, kuris yra tavo artimo". Nė vieno daikto, reiškia, nei jo sostinės, nei jo krašto, nei bet kokių dalykų.

Tikrai draugiški santykiai gali tarp mūsų būti tik tokiu pagrindu sukurti. Šie mano minėti kilūs dėsniai turi būti visur taikomi, ypač politikoje ir tarptautiniuose santykiuose.

Šio pasikalbėjimo proga norėjome paliesti ir visą eilę kitų klausimų, bet esamos aplinky-

IRO veikla pratęsiamą

Tarptautinės Pabėgėlių Organizacijos (IRO) generalinė taryba įgaliotoj gen. direktorių J. Donald Kingsley testis tiesioginę šalpą visiems DP stovyklose gyvenantiems pabėgėliams, kurie galės įsikurdinti užjūriuose dar prieš 1951 m. kovo 31 d.

Pagal pirmąsias tarybos nutarimą, IRO šalpa ir globa turėjo baigtis birželio 30 d., išskyrus tiems, kurie pradėjo emigracijos ar repatriacijos į gimtuosius kraštus bylas. Dabartinis nutarimas ji išplečia tūkstančiams pabėgėlių, kurie pagal pirmąsias nutarimą būtų buvę išmesti į vokiečių, austrų ar italų ūkį.

Naujojo plano pagrindą sudaro generalinės tarybos patvirtintas direktoriaus Kingsley planas, pagal kurį sąjungininkų aukštieji komisari Vokietijoje prašomi papildomų kreditų iš vokiečių markės fondų. Dabar, įskaitant stovyklų administracijos išlaidas, IRO sumoka už pusę DP sunaudojamo maisto. Jei naujasis siūlymas bus aukštųjų komisarių priimtas, šios išlaidos bus padengiamos iš vokiečių ūkio.

Taryba taip pat įgaliotoj Kingsley susitarė su Italijos vyriausybe, kad būtų pakeltas gyvenimo standartas ir pagerinta tvarkyti.

būklė stovyklose tų 1,200 politinių pabėgėlių, kurie atbėgo po praėjusių metų spalio 15 d. ir kurie ligi šiol laikomi "uždaroje stovyklose". Pagal ligšiolinius nuostatus, jie negalėjo būti IRO šelpiami. Dalį papildomų išlaidų sumokėtų IRO iš Italijos vyriausybės kontribucijų šiai organizacijai.

Pagal ankstyvesnį nutarimą DP stovyklose šelpiamųjų DP skaičius po birželio 30 d. turėjo siekti 25,000 pabėgėlių, neskaitytų taip vadinamojo "kietojo branduolio". Praktiškai šis skaičius turėjo apimti tik tuos, kurie tada bus pradėję savo emigracijos ar repatriacijos bylas. Dabar šis šelpiamųjų skaičius Vokietijoje, Austrijoje ir Italijoje bus dar apie 148,000 DP žmonių. Iš jų 18,000 priklausys taip vadinamai "kietojo branduolio" kategorijai, apie 53,000 turės mažą arba visai neturės perspektyvų emigruoti ir bus įjungti į vietinį ūkį ir apie 75,000 bus galinčių emigruoti, jie pasiliks stovyklose. Galų gale, bet IRO šalpos negaus, nantieji bus gabenami į stovyklas savo emigracinių bylų tvarkyti.

SIOJE ŠALYJE

AUTOMOBILIŲ UNIJA pagaliau surado bendrą kalbą su Chryslerio bendrove ir daugiau kaip du mėnesius trukęs streikas baigiamas. Streikavo 89,000 darbininkų nuo sausio 25 dienos. Streikas taip ilgai užtruko ne dėl paties pagrindinio reikalo. Bendrovė visai nesiginčijo dėl 100 dolerių pensijos darbininkams, atitinkamą laiką bendrovėje dirbusiems ir dėl senatvės iš darbo pasitraukusiems. Visas ginčas sukosi apie tai, kaip turi būti sudarytas ir garantuotas pensijų fondas. Unija pradžioje reikalavo, kad bendrovė mokėtų į fondą po 10 centų nuo darbo valandos. Bendrovė su tuo nesutiko ir tai buvo svarbiausia streiko užsietimo priežastis. Bet dabar unijos vadovas W. P. Reuther atsisakė nuo to reikalavimo ir pasitenkino, kad bendrovė kitu būdu garantuotų pensijų išmokėjimą.

VIENUOLIKOS KOMUNISTŲ vadų byloje apeliacinis teismas patvirtino New Yorko teismo sprendimą, kuriuo jie buvo pripažinti kalti ir nubauti po keletą metų kalėjimo.

GUVERNATORIUS DEWEY pareiškė partijos vadams, kad nebekandidatuos trečią kartą į New Yorko gubernatoriaus vietą. Jis greičiausiai kandidatuos į senatą.

JOHN F. DULLES yra pakviestas užsienio politikos patarėju prie Valst. Sekretoriaus Achesono. Pirmas klausimas, kuriame jis paprašytas pareikšti savo nuomonę, yra taikos sutarties su Japonija reikalai. Dulles sutiko tas pareigas priimti. Tai yra antras žymus respublikonas, paskutiniu laiku įtraukiamas į užsienio politikos reikalų sprendimą. Tuo yra bandoma sustiprinti abiejų partijų bendradarbiavimą šioje srityje, kuris paskutiniu laiku buvo labai pašilęs dėl dviejų priežasčių: dėl senatoriaus Vandenbergo ligos ir dėl McCarthy akcijos. McCarthy akcija, žinoma, paskatino Achesoną ir Trumaną šauktis respublikonų pagalbos, nes iškeltieji priekaištai, nors ligi šiol ir nieko konkretaus neįrodė, sudarė nemažą nemalonumų ir neramumų visiems, kurie jau tėsė nelaivsi nuo bolševikams nuolaidumo nuodėmės...

Cooperio ir Dulles įtraukimas į atsakingus darbus Valstybės Departamente yra dviejopai vertinamas respublikonų sluoksniuose. Vieni sako, kad dabar demokratų pradedama bendradarbiavimo sistema būsianti geresnė, negu ligšiolinė, kadangi dabar žymūs respublikonai dalyvaus politikos planavime, ne vien tik jau suplanuotos politikos patvirtinime, kaip ligi šiol būdavo. Kiti, jų tarpe ir Taftas, pareiškia, kad tikras bendradarbiavimas yra tarimasis su respublikonų partijos atstovais, turinčiais mandatus. Tai reikš, kad jie nėra patenkinti nei Cooperio, nei Dulles pakvietimu, kadangi tie nėra nei Atstovų Rūmų, nei Senato nariai.

LYGINA PABĖGĖLIŲ BALANSĄ

Neseniai iš Čekoslovakijos pabėgo nemaža grupė žmonių, suorganizavę pabėgimą lėktuvu, kaip kad vėliau keleivinius lėktuvus priverė skristi į amerikiečių zoną Vokietijoje. Nenorėjusieji bėgti keleiviai ir laukiniai buvo grąžinti atgal, o šešiolika susimokėlių pasiliko. Prie jų prisidėjo keli ir tokie, kurie į lėktuvus sėdėdami visai ir negalvojo, kad jiems susidarys proga ištrukti iš "rojaus".

Po to Berlyno vakarų zonoje pasiliko ir atsisakė į sovietinę zoną grįžti visas Drezdeno moterų choras...

"Rojaus" valdovams gana nemalonu, kad tiek daug bėga iš "rojaus", bet niekas nesiveržia į jį...

Be štai pagaliau atsirado ir "bėglių" ir priešingą pusę. Vienas amerikiečių šeima — vyras, žmona ir vaikai — pareiškė, kad jie "bėga" nuo amerikietiškių politinių persekiojimų ir ieško prieglaudos Čekoslovakijoje. Vyriškis — G. S. Wheeler — buvo karinės amerikiečių administracijos Vokietijoje tarnautojas. Jo žmona, ten gyven-dama, bandė koresponduoti vienam Amerikos žurnalui... religiniais straipsniais. Bet jos

bės tai neleidžia padaryti. Bendras okupantas, kuris šiandien vienodai smaugia ir Lietuvą ir Lenkiją, mums uždeda ir nemazai tylijo pareigų.

Malonu, kad blaiviai galvojančių lenkų tautos atstovus netrukus atvažiuoja į Ameriką. Reikia manyti, kad jis ir čia, gausiose lenkų kolonijose, prakalbės tais pačiais žodžiais.

B. Gaidžiūnas

CHICAGO, ILL.

Chicaga laukia čiurlionių

MARGUCIO rengiamas Čiurlionių ansamblio pasirodymas Chicagoje kelia didelio susidomėjimo. Jau balandžio 1 d. buvo parduota pusė bilieta, nors koncertas bus tik balandžio 16 d. O ta pusė siekia 2,000, nes Čiurlionių operoje, kurioje čiurlioniai, Alf. Mikulskio vadovaujami, pademonstruos lietuvių dainas ir šokio grožį, yra 4,000 vietų.

Ne tik rengėjams, bet ir visiems lietuviams būtų miela, jei šio žymiausio lietuvių tautinės dainos, muzikos ir šokio reprezentanto spektaklis sutrauktų pilną operos salę žiūrovų. Tai būtų rekordas lietuviškų pasirodymų istorijoje.

Lietuvių vardo kėlimui patarnaus tie, kurie atsives į šią meno šventę ir kitų tautų žiūrovų.

Bilietai iš anksto gaunami MARGUCIO rastiņėje, 6755 So. Western Ave. (telef. Grovehill 6-2242). Jų kaina — nuo 1 iki 2½ dol.

J. P.

GYVĖJA TAUTINĖ VEIKLA

Balandžio 1 d. LTS Chicagos skyriaus susirinkimui pirmininkavo pats sąjungos pirmininkas Ant. Oliš.

Iš skyriaus pirmininko Linkaus pranešimo paaiškėjo, kad skyrius, įsikūręs 1949.VI.4. savo senumu yra antras, o gaunamu bene pirmas visoje sąjungoje. Narių skaičius nuo įsikūrimo padidėjo apie keturis kartus. Iš viso sušaukti 7 susirinkimai, surengta eilė paskaitų ir pobūvių. Vienas įdomiausių pranešimų buvęs prof. M. Biržiškos — kaip prieita prie Vasario 16-tosios.

Išdėdinkas Rudokas pranešė, kad skyrius turėjęs 304 dol. pajamų ir 249.33 išlaidų.

Realiai parentas dailės parodos organizavimas. Skyriaus narių, o ypačingai Br. Budgino pastangomis išplatinta per 800 bilietai. 100 dol. pasiūsta grynais iš skyriaus lėšų.

Numatoma, kad apie birželio mėn. paroda atkeliaus į Chicagą.

I naują skyriaus valdybą išrinkti dr. Rudokas, adv. Lapinskas, adv. Linkus, dr. Biezis ir Ant. Kalvaitis; kandidatais — Jurkstas ir Gaurilius.

I revizijos komisiją išrinkti dr. Bartkus, Bakšys ir Jurevičius.

T. Blinstrubas, E. Bartkus ir kiti kėlė ideologinio ryškumo klausimą. Laiko stoka neleido šio klausimo giliau išdiskutuoti. Pasisakius keliems nariams ir pačiam s-gos pirmininkui Ant. Oliui, diskusijos reziumuotos matyti.

Dr. J. J.

PHILADELPHIA

PAVYKĖS MENO SIUPINYS

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos kovo 26 d. paruoštas Meno Siupinys sutelkė didelį amerikiečių ir tremtinių į Lietuvių Muzikale salę.

Programą pradėjo ir baigė vyrų oktetas, kuris atliko keletą liaudies dainų. Mūsų Lietuvos baleto artistai St. Modzeļauskas ir Ks. Kmitaitis su amerikiete Odette Philips atliko suomių kompozitoriaus Sibelius „Liūdna valsą“, „Mazurką“ iš Straussos operos Rosalinda ir kitus baleto šokus.

Jaunas Amerikos lietuvis C. F. Dauber grojo akordeonu. Jo Concerto in E. P. Deiro ir Orpheus pragare, išreikšti akordeono garsais, buvo klausomi su nepaprastu klausytojų dėmesiu. Liet. Meno Ansamblio buvo priverstas tautinius šokus paskirti. Lietuvių Operos solistas V. Ivanauskas sėkmingai padainavo keletą liaudies dainų, o paskui baigė savo repertuarą Leoncavallo Matinata ir Verdi Hercogo baladė iš Rigoletto.

Meno Siupinį vainikavo Kauno Teatro vaidilos V. Žukauskas ir K. Vasiliauskas. Jų neįsėmiamas humoras, atvaizduojant DP gyvenimo santykius su įvairios rūšies žmonėmis, sukėlė nepaprastą entuziazmą.

Tenka pabrėžti, kad Meno Siupinys visais atvejais patenkino visus dalyvius, kuriems retai kada pasitaiko progą tai pamatyti.

Detroit, Mich., Naujienos

Detroito Amerikos Lietuvių Balso Radijo Klubo choras su dirigentu kompoz. Bronium Budriūnu. Šis choras, muz. Budriūno vadovaujamas, duos antrąjį savo koncertą balandžio 16 d. Ukrainian National Temple salėje, Detroito.

A. L. BALSO RADIO KLUBO KONCERTAS

Pereitą rudenį Radijo Klubo choras, davęs pirmą koncertą, vadovaujant muz. B. Budriūnui, pasirodė gerai. Po koncerto senieji lietuviai smagiai diskutavo, lygindami su kitais buvusiais choralais. Ir beveik pripažino, kad Budriūno vedamas choras padarė didžiausią įspūdį. Gal būtų ir dėl to, kad laisvos Lietuvos laikais priaugo naujų kompozitorių, kurie sukūrė nemažai naujų, aukštos vertės dainų, kada M. Petrauskio ir St. Simkaus laikais dar jų labai trūko.

Balandžio 16 d. koncertas bus turtingesnis, negu buvo pirmasis. Šiame koncerte bus atlikti patys sunkieji kūrinių, ačios gražiausios dainos.

Pats choras ir spėjo sustiprėti, papildyti. Jame dainuoja 4 keletas solistų ir solisčių. Choras suskirstytas į tris dalis: vyrų, moterų ir mišrąjį. Visi jie pasirodys balandžio 16 d.

ras suskirstytas į tris dalis: vyrų, moterų ir mišrąjį. Visi jie pasirodys balandžio 16 d.

Salia choro bus ir solo bei tautiniai šokiai. Solo dainuos V. Stepulionytė, Ald. Molytė ir K. Stašaitis. Tautiniais šokiais vadovauja H. Zaganevičienė.

Koncertui akomponuos Dailidaitė ir Bolevičiūtė. M. Sims

SKAUTAMS DETROITE!

Šiomis dienomis Detroito įsteigė „Margio“ skautų vyčių būrelis. Visi sk. vyčiai, skautai ir jaun. skautai, gyvenantieji Detroito, arba norintieji būti skautais, prašomi registruotis laišku arba telefonu, nurodant vardą, pavardę, amžių, adresą ir telefono numerį skautų adresu: Vyt. Tarvainis, 2763 24th St., Detroit 16. Telefonas TA 5-7887. Skambinti tarp 4 ir 6 val. vak.

PROOKLYN, N. Y.

MINIA ŠAUKIA "NE!" BIMBA RAŠO "TAIP"...

DIRVOJ jau buvo rašyta, kad Brooklyne ruoštas bimbinkų bazaras, negavus valdžios leidimo, turėjo suirti. Greit po to atsigręžimui „literatūros draugija“ Amerikos Piliečių Klube Brooklyne surengė mitingą, kuriame tikslas, kaip rengėjai pasisakė, buvo „išgirsti, dėl ko persekiojamas V. Andriulis“. Štai kokie reikalai parūpa „literatūros draugijai“...

Prieš mitingą į salę pradėjo rinktis lietuviai, ir žmonės, pamatę ateinant V. Andriulį, ėmė šaukti: „Andriuli, važiuok į Maskvą Stalino padų laizyti!“ Rengėjai, jausdami sau nepalankią nuotaiką ir matydami pikietuojančius jų parengimą, iš anksto suplanavo, kaip susirinkimo vedimo iš savo ranku nepaleisti ir niekam iš susirinkusiųjų neleisti kalbėti.

Mitingą atidariusi K. Petrikienė po ilgai užtrukusio išsinešėjimo, nerenkant prezidiumo, pakvietė kalbėti A. Bimbą, D. M. Solomską, John W. Darr ir V. Andriulį. Pirmininkaujanti laukusi dar vieno jų brigados apaštalo, S. Spivko, kuris buvo numatytas mitingo kalbėtoju. Bet pastarasis nepasirodė.

Visi kalbėjusieji kartojto tuos pačius propagandinius tautkalbius, kaip ir ankstyvesniuose savo parengimuose. Visa tai priminė seną Maskvos gramafoną. Andriulis pasisakė, kad jis nežina, už ką buvęs areštuotas. Iš JAV išvažiuoti nenorįs todėl, kad čia labai pripratęs, ir kovojas prieš deportaciją, nes deportacija gresianti dar keliems tūkstančiams. (Anot „Laisvės“, deportacija gresianti Andriulio veislės žmonėms...). Iš minios padrausyta balso, bet bimbinkai atkirto, kad jų kalbėtojai bus gausūs, galėsia teikti klausimus.

Tačiau po kalbų klausimams vietos nebedavė.

Tuoju pasiūlyta rezoliucija, maldaujančia Andriulį palikti Amerikoje, skubiai perskaitė ir pasiūlė pritariantiems šaukti „Taip!“ Bet minia rėkė „Ne!“ Tik saujielė bimbinkų šaukė

„Taip!“ Visą šį kermosiška triukšmą susirinkimo vadovai užskaitė rezoliucijos priėmimu, tuoj uždaryti, neduodami niekam iš susirinkusiųjų kalbėti. Pabūgo, kad tiesos žodis jų pasisekėjams gali atverti akis. Bimbai „demokratų“ žodžio laisvę supranta lygiai taip, kaip lygi bosas diktatorius Stalinas: laisvė tik jiems, o visi kiti laikykite lūpas užčiauptus!

Tačiau dalis susirinkimo dalyvių ir pikietavusieji, nepritardami šiai apgauli ir vengdami triukšmo, susirinko į kitą patalpą. Čia jie priėmė rezoliuciją, kurioje siūlo V. Andriulį ir kitus raudonuosius deportuoti į jų akiai peršamą „rojų“...

„Laisvė“, aprašydama šį mitingą, ypač labai puolė naujai atvykusius lietuvius, kurių iš tikrųjų šiame mitinge beveik nebuvo. Tame pačiame „Laisvės“ Nr., be įprastų keiksmažodžių, najakurius pradėta vadinti biauromis kiaučėmis. Šitoks istoriškas bimbinkų karščiavimas rodo, kad jų „biznis“ artėja prie bankroto, o naujai atvykusiuji nekenčia todėl, kad šie, kaip gyvieji liudininkai, nuobasuoja tikruosius raudonųjų maskolių darbus, kuriais biauvisi visas pasaulis.

MARGUTIS

6755 So. Western Ave.
Chicago 36, Ill.

Isteigė kompozitorius
A. VANAGAITIS

Seniausias ir gražiausias iliustruotas lietuviškos minties žurnalas.

Kaina metams \$2.00

Susipažinti siunčiamas dovanai.

BALTIMORE MD.

SUSIRUPINIMAS AMERIKOS LIETUVIŲ JAUNIMU

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 8-jo skyriaus narių susirinkime, vasario mėn. 28 d., tarp kitų reikalų, nutarta imtis akcijos sulaukyti, arba bent sulėtinti, Amerikos lietuviškojo jaunimo nutautėjimą ir jį grąžinti į lietuvių eiles. Tuo reikalu rūbintis sudaryta komisija su Kaziu Pažemėnu prieškvyje. Sveikintinas nutarimas! Pageidautina, kad to žygio imtųsi ir kitos Amerikos lietuvių organizacijos.

Gaila ir liūdna, kad įvairiuose lietuviškuose susirinkimuose bei paskaitose tedalyvauja tik žilos galvos, senieji lietuviai, prieš keliasdešimt metų atvykę ir čia įsikūrę. Jie visą lietuviškojo darbo našta nešė ant savo pečių, sukūrė organizacijas ir spaudą, pristatė namų — lietuviškumo centrų. Bet jų vaikai užmiršo, kas jų tėvams tebėra brangu. Jie nesirūpina lietuviškais reikalais ir nebedalyvauja lietuviškuose susijimuose. Net šeštadieniais lietuviškos mokyklos užpildomos vien tik tremtinių vaikų. Vos vienas kitas tepasitaiko vietiniui.

Šeštadienio mokyklos labiausiai reikalingos čia gimusiems, kurie ligi šiol neturėjo progos mokytis liuanistikos dalykų. Šiose mokyklose jie galėtų išmokti gražiai lietuviškai kalbėti ir rašyti, pažinti Lietuvą ir ją pamilti. Bet deja, jie tų mokyklų nelanko. Tai didžiai liūdina reiškiniai.

K. P.

GRAND RAPIDS, Mich.

RENGS KOMUNIZMO TEISMĄ

Kovo 31 d. šv. Jurgio Dr-jos svetainės salėje įvyko A. L. Tarbos visumos susirinkimas, kuriame buvo aptarta organizaciniai reikalai.

Išdėdinkas pranešė, kad kasdien yra apie 180 dol. Susirinkimas nutarė centrui išsiųsti 150 dol., o likusius palikti bėgamiems reikalams. Savo pranešime pažymėjo, kad paskutinės rinkliavos metu labai dosnūs buvo naujakuriai. Savo aukomis jie pralenkė net seniau gyvenančius lietuvius.

Vietoj išstojusios sekretorės Dražienės ALT skyriaus sekretore išrinkta naujakurė dail. Beta Trumpauskaitė.

Aptartas lietuvių trėmimo į Sibira minėjimas, kuris įvyks birželio mėn., ir nutarta artimiausiu laiku surengti komunizmo teismą. Šiems parengimams įvykdyti išrinktas Pr. Turūta, gabus švenčių ir minėjimų programų rengėjas ir organizatorius.

Atstovas

LIETUVIO atstovas Amerikoje — St. Nasvytis, 4579 W. 157th St., Cleveland, Ohio. Prenumerata mėnesiui 50c.

WATERBURY CONN.

LIETUVIŠKI VELYKŲ MARGUCIAI

Šiuos lietuviškus margučius paminėjo ir Waterburio radijas. E. M.

Vikt. Liaukus, kuris su savo medžio drožiniais dalyvavo Lietuvių Meno Parodoje New Yorke, perkėlus šią parodą į Waterbury, išstatys naujus, jau Amerikoje pagamintus medžio drožinius.

Bet dabar, pagal lietuviškų Velykų tradicijas, Vikt. Liaukus numargino kelias dešimtis lietuviškų margučių. Margučiai išstatyti gražiai dekoruotame Bajorynų krautuvės prekybos gylje.

Naujas žodynas

V. Pėteraičio

„Mažasis lietuviškai - angliskasis žodynas“

(su tartimi), naujai išleistas, apimantis virš 12,000 žodžių, išleistas kietais drobės viršeliais, 418 psl., gaunamas šiuo adresu: Gabija, 412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y. Kaina \$2.00.

DIRVOS ATSTOVAI

į kuriuos galima kreiptis visais DIRVOS prenumeratorais ir skelbimų reikalais:

So. Boston, Mass.

Brunonas Kalvaitis, 545 East Broadway.

Chicago, Ill.

Jonas Paplėnas, 4418 So. Hermitage Ave.

Dayton, Ohio

J. A. Urbonas, 1302 Lamar St.

Newark, New Jersey

A. S. Trečiokas, 314 Walnut St.

New Yorke - Brooklyne

Antanas Sodaitis, 57-56 63rd St., Maspeth, N. Y.

Waterbury, Conn.

Vladas Varneckas, 2157 N. Main St.

Hamilton, Canada

Bronius Vengrys, 227 Brant St.

Montreal, Canada

Stepas Kęsgaila, 6882 Beaulieu St.

Toronto, Canada

Jonas Paršeliūnas, 514 Euclid Ave.

Anglijoje

Jonas Palšis, 10, Warrgl's Terrace, Bramley-Leeds.

LIETUVIAI TREMTYJE

Filma-dokumentas, rodoma

Bostone -

Šeštadienį, balandžio 15 dieną.

Lawrence -

Sekmadienį, balandžio 16 d., 6:30 v. v.

Lietuvių Klubo Salėje

Amsterdame -

Sekmadienį, balandžio 23 d., 3 val. p. p.

Lietuvių Klubo Salėje

Waterbury, Ct.

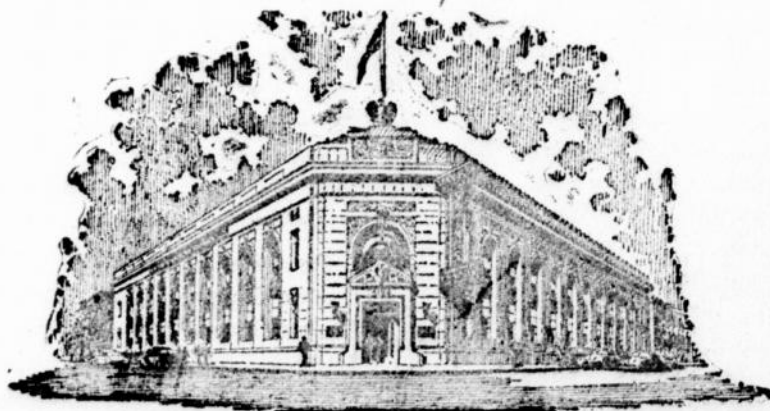
LIETUVIŲ DAILĖS PARODOS
DIDYSIS KONCERTAS

Balandžio 30 d. šv. Juozapo Parapijos Salėje

Koncerte dalyvaus

Antanina Dambrauskaitė ir Stasys Baranauskas

Taupyti galima ir laisvais! Prašykite informaciją paštu!

STANDARD FEDERAL SAVINGS & LOAN ASS'N.

PIGIOS PASKOLOS NAMAMS

TAUPLYK SAUGIAI... mes per 41 metus visiems išmokėjome pareikalavimus
Turtas per 25 milijonus dolerių. Atsargos fondas per 2¼ milijono U. S. Government Securities ir grynais pinigais per 12 milijonų
STIPRIAUSIA TAUPYMO ĮSTAIGA CHICAGOJE
Federal Savings & Loan Insurance Corporation narys

JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT & MGR.
4192 Archer Avenue Chicago 32, Illinois
TELEFONAS: Virginia 7 - 1141

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4.
Trečiadieniais nuo 9 iki 12 diena. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 vak.

KAS ir KUR

• Iš Čilės, per Andų kalnus, į Argentiją nukeliavo trys buvę tremtiniai: P. Ilčiukas, A. Dumauskas ir V. Bočkus. Dabar dedamos pastangos, kad nelegaliai atkeliavusieji gautų teisę paskutinį apsigyventi Argentinoje.

• Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga savo namams Londone pirktis jau turi 3,020 svarų. Ieško patogių namų, kurie tikėtų reprezentacijai, būtų patogi užieigai lietuviams ir ekonomiskai namai nebūtų nuostolingi.

• Naujojoje Zelandijoje gyvenantieji lietuviai užsisako Lietuvių Kalbos Vadovą. Užsisakė jau 20 asmenų.

• N. Zelandijos lietuviai, kurių ten yra nepilni 200, išleido lietuvių kalba pirmąjį biuletenį "N. Zelandijos Lietuvis". Biuletene pasiryžę leisti pastoviai.

• Vokiečių laikraščia skelbia, kad Karaliaučiaus miestas, kuris dabar vadinamas Kaliningradu, atgabenta apie pusę milijono rusų. Jie įkurdinti nuolatiniams gyvenimui. Visi vokiečiai išvaryti.

• Gauta žinių, kad šiuo metu Lietuvoje vykdomos naujos deportacijos. Per 1950 metus sovietai nori ištuštinti maždaug 30 mylių pločio pasienių sritis. 6 mylių pločio sritis busianči visiška tuščia, o kita apie 25 mylias pločio sritis apgyvendinta iš Rusijos gilumos, atkeltais patikimais gyventojais.

• Komunistė dailininkė S. Trečiokienė - žebenienė, įvertindama neseniai Vilniuje įvykusi ataskaitinę Lietuvoje gyvenančių dailininkų parodą, rašo: "Visumoje paroda yra labai silpna, dargi žymiai silpnesnė, negu 1948 - 49 m. ataskaitinė paroda tiek kūrinių atžvilgiu, tiek ir savo tematikos aktualumu." Blogai, kad ir prievartaujami dailininkai negarbina okupantų.

• Sovietai tvirtina, kad šiuo metu jau 65.1% visų Lietuvos ūkių suvartyta į kolchozus.

• Heilbronne, Vokietijoje, besigydą 350 įvairių tautybių DP buvo surengę demonstraciją, protestuodami prieš ten esančias blogas gydymo sąlygas ir prašydami pašalinti vieną gydytoją, įtartą esant komunistui.

• Aktorius St. Pilka Chicagoje įsteigė vaidybos studiją. Pamokos vyksta vakarais Sandaros salėje.

• Detroito pradėjo organizuoti lietuvių skautai į "Margio" draugovę.

• Chicagoje šį pavasarį bus pradėti statyti Šv. Kazimiero Akademijos rūmai. Tai busias gražiausias lietuvių pastatas visoje Amerikoje. Kartu su žemės sklypu jis kaštuosias apie du milijonus dolerių.

• Cicero, Ill., pradėjo veikti paprastos knygynas - biblioteka. Ją tvarko rašytoja Gražina Tulauskaitė.

• Gen. St. Raštikis, buvęs Lietuvos kariuomenės vadas, gyvena Kalifornijoje ir dirba sunkių fizinių darbų.

• Japonijoje mirė lietuvis vie-nuolis V. Abromaitis, kuris yra mokęs net patį Japonijos karalių Hirohito.

• Balandžio mėn. 1 - 2 d. Kanadoje, Toronto mieste, įvyko ten gyvenančių lietuvių rašytojų suvažiavimas. Suvažiavimo proga buvo surengtas ir literatūros vakaras. Naujon valdybon išrinkti: J. Kralikauskas, J. Nevardauskas, V. Tamulaitis, V. Kas-tytis ir P. Kozulis.

• Pr. Imrys - Bastys, gyvenęs Anglijoje, paruošė naują eilėraščių knygą vaikams. "Gintaro namukai".

• J. Rimašauskas, gyvenęs Clevelande, planuoja surengti "Lietuvos Golgotos" parodą, parodančią paskutiniųjų 10 metų lietuvių tautos kančias.

• Prof. D. Krivickas su šeima, apie kurio atvykimą į JAV buvo pranešę, iš Bremeno buvo grąžintas atgal. Manoma, kad grąžintas dėl pasenusio sveikatos tikrinimo.

• Gen. V. Grigaliūnas - Glovackis gyvena Kolumbijoje. Savo išpūdžius, kaip tame krašte sekas lietuviams, aprašė GIMTOJOJ ŠALY, Belgijoje išein. laikrašty.

• Dailininkas A. Šepetys, gyvenęs Kanadoje, pagamino keturių rūšių velytinius atvirukus. Visi atvirukai daugiaspalviai.

• Gegužės 6 d. Toronte lietuviams koncertuoja dainininkė A. Kaskas. Tikimasi, kad koncertą atvyks daug lietuvių ir iš kitų Kanados miestų. Koncerte dalyvaus ir vyrų choras.

• Waterburio liuanistikos kursų mokiniai išleido savo laikraštėlį, vardu BICIULIS. Laikraštelyje atspausdinta keletas mūsų vyresniosios kartos rašytojų kūrinių ir pačių mokinių darbai. Laikraštėlis spausdintas rotatoriumu.

• Waterburio lietuvių naujaukuriai leidžia savo informacijos biuletenį, kurio jau išėjo trys numeriai. Biuletene paduodamos aktualiausios vietos informacijos.

• Išėjo ketvirtas EGLUTĖS numeris, skirtas Velykų šventėms. Numeryje daug eilėraščių, pasisakymų. Mokytojas V. Čižiūnas padeda pasakojimus apie Lietuvą.

• Dr. A. Šerkšnas, atvykęs iš tremties ir pusantrų metų redagavęs "Amerikos" savaitraštį, iš redaktoriaus pareigų pasitraukė.

• Izabelė Motiekaitienė, neseniai atvykusi iš tremties, Chicagoje dainuos American Opera Co. "Trubaduro" operoje.

• Velykų proga išleistas gražiai iliustruotas MARGUCIO numeris. Šitame numeryje atspausdintas ir dail. Vytauto Kašubos padarytas kompoz. Antanui Vagnaičiui paminklo projektas.

A. Margerio ŠLIUPTARNIAI

Knyga, kuri sukels daugiau triukšmo, negu V. Ramono "Kryžiai" (Ispūdžiai pirmąjį šimtinių puslapių paskaičius)

Nepriimta rašyti apie knygą, paskaičius jos mažiau kaip šeštadalį... Bet... Knyga didelė, 650 puslapių. Atrodo, kad dar bus ko ir daugiau pakalbėti visą paskaičius ir tada jau gali būti sunku į vieną straipsnį besutolti... O ir iš pirmosios puslapių šimtinės jau susidaro gana pastabų pirmam kartui prabilti apie knygą, kuri vien jau savo dydžiu yra reikšminga ir paskutiniu laiku jau seniai regėtas apsiereikšimas lietuviškų knygų tarpe.

Prieš porą metų nemaža ir gana karštų ginčų sukėlė Vinslo Ramono romanas "Kryžiai". Ginčai kilo daugiausiai dėl pasaulėžiūrinės publicistikos, sukaistotų ir vaizduojamų asmenų. Tos publicistikos vedančioji mintis išreikšta Petro žodžiuose (162-me pusl.): Man viena aišku — arba su bolševizmu, arba su Dievu. Vidurio kelio nėra.

Daugelis tokių tvirtinimų pasipiktino ir rašė jau grynai publicistinius straipsnius, ginčydami su juo. Kiti priekaitavo autoriui, kad menas kūrinyje esanti ne vieta tokia pasaulėžiūrinei — partinei propagandai. Ta proga buvo paliestas ir senas klausimas apie tai, ar meno kūrinyje tinka tokias idėjas reikšti...

Iš tikrųjų tačiau V. Ramonui, atrodo, tegalima vieną nuodėmę prikišti: ne ta, kad jis savo pažiūras į jį įpynę, bet ta, kad jis jas išpaudė ir kai kurių romano veikėjų lūpas tokia pavidale, lyg tiesiai iš laikraščio nurašytus. Tuo jis sumažino ir savo kūrinio meninę vertę ir mažiau tikslu pasiekė, nes tu pažiūrą pareiškimas daliosios literatūros kūrinyje kyšo, kaip baltos siūlės tamsiam drabužiu, todėl greičiau sukelia pasipriešinimą, negu patraukimą.

A. Margerio "Šliuptarniai" panašios rūšies pasaulėžiūrine publicistika yra ne tik klaurai persunkti, bet čia nėra net pastangų dėta tai publicistikai įpinti į literatūros meno formą. Priešingai, autorius savo žodyje iš anksto įspėja, kad jis tai darė nesivaržydamas, sąmoningai. Jis sako:

"Štai tau, brangus lietuvi, idėjų, faktų, istorinės teisybės ir gyvenimiško moralizavimo knygą, daugiausiai beletristinė, bet kai kur ir publicistinė kalba parašyta."

Ir tikrai, autorius dažnokai sustoja pasakojęs įvykius ir tiesiog "editorialškai" kreipiasi į skaitytoją. Pavyzdžiui:

"Ir čia, mielas skaitytojau, labai nuostabių katalikais Rokas pasakė daug tikybinės tiesos. Juk tvaniai, žemės drebėjimai... aiškiausiai rodo, kad..."

Arba: "Religinės jos aistros, mat, buvo labai aukštai pakilusios, o šaltas protas labai žemai nupuoles. Panašiai esti, kada žmogus labai karštai galvoja (teisingiau sakant, visai negalvoja, tik tiki) apie dievą ir vėlinio galybės ir rūstybės... o save, žmogų, visai pamiršta arba tik laiko paskutiniausia žemės dulkę, kurią visi gali mindžioti, o labiausiai tie, kurie daro iš tikėjimo didelį biznį ir susikrauna didžiausius žemės lobius, kokius, pavyzdžiui, yra susikrovę Vatikanas..."

Arba dar: "Nuklajojau, sakys, mielas skaitytojau. Taip. Bet nuklajotum ir tamsta, jei būtum ateivis, kaip ir aš, jei būtum dirbęs anglų kasyklose, kaip aš, jei jaustum savo prakitau, krauju ir sustingusiais sanariais savo pamotės pamotėišką širdį ir, pagaliau, jei ilgėtumės tikrosios savo tėvynės, savo motinos, kaip ir aš..."

Puikus tas palyginimas: svetimas kraštas — pamotė, ir tikroji tėvynė yra kaip motina. Bet... Kaip nuostabiai tie autoriaus tiesioginiai pasikalbėjimai su skaitytoju primena pereitame šimtmetyje lietuviškai išleistas ir dar anksčiau kitomis kalbomis parašytas pasakas apie Genovai ar Gražiją Mageloną... Dvidešimtam amžiuje literatūros kūrinių formos atžvilgiu paprastai pasirodo tolokai nužengę anų pasakų. A. Margeris tačiau sąmoningai grįžo į anų laikų formą. Nes jam, matomai, vadina moji beletristinė forma yra tik skaitytojo pavilijimo priemonė. Priešingai, autorius savo žodyje iš anksto įspėja, kad jis tai darė nesivaržydamas, sąmoningai. Jis sako:

nio "padažo" daugumas neskaityty, o apysaką beskaitydami — noroms nenoroms ir už jos turės užkliūti...

Šio savo tikslo autorius ne tik neslepia, bet specialiai pabrėžia pradiname žodyje, sakydamas, jog tikisi, kad daugelis skaitytojų, jei ir supyksia dėl pasakymo prieš antgamtinę pasaulėžiūrą, tai vis dėlto pradėsia savarankiškai ir kritiškai galvoti, svarstyti, spręsti ir apsispręsti, atidarysą savo galvų duris ir langus ir panorėsią įleisti tenai naujų minčių, visai nebijodami "nei dievo rūstybės, nei vėlinio piktybės"... Antgamtinės filosofijos prietarų pelėsią busią visai iššluoti ir užmiršti...

Kaip matome, autorius, rašydamas šią knygą, galvojo apie visai ką kita, ne apie apie literatūros meno tobulybę... Todėl atrodo kiek nuostabu, kodėl M. Gudelis savo rekomendaciniame žodyje iš anksto grasinami atsiliepi apie "Šliuptarnių" vertintojus literatūrinio atžvilgiu, sakydamas: "Aišku, kad atsiras ir abejotinos vertės titulais apsiakarsčiusio kritiko, kurie paneigs net literatūrinę ŠLIUPTARNIŲ vertę. (M. parašyta.)"

Vadinasi, kas tik išdrįs suabejoti tos knygos literatūrinį vertingumą, tas jau iš anksto pačioje knygoje yra antspaudojamas "abejotinos vertės titulais apsiakarsčiusio kritiko" ženklų... Žinote, sakys, kad tai net nemandaga...

M. Gudelis pareiškia, kad ši knyga yra svarus indėlis į lietuvių literatūrą. Jei turime galvoti literatūrą plačiau to žodžio prasme — taip, neabejotinai, čia vaizduojama didelė ir reikšminga mūsų tautos gyvenimo iškarpą. Čia raštu užfiksuota daug anų meno idėjų, faktų ir istorinės teisybės. Nors tuč tuojau reikia pridėti, kad visi tie dalykai pavaizduoti ryškiai subjektyviai, taip, kaip autorius atrodė žiūrintis nuo laisvamaniškos plėtimės. Kitos pasaulėžiūros autoriui, be abejo, tie patys dalykai visai kitaip atrodytų ir jis juos visai kitokioj šviesoje parodytų.

Bet, jeigu kalbėtumėm apie (Perkelta į 7-tą pusl.)

RAŠALO AŠAROS

Bronys Raila

Stebuklinga žolė sapnams drumsti

Prieš kurį laiką čia kalbėjome apie tam tikras knygas ir įvairių rūšių žolių arbatas, išgydancias ir nuo tokių ligų, kur geriausio chirurgo peilis yra bejėgis.

Dabar jau pasirodė viena nauja, labai ypatingo vardo žolė (kaip ir daugelis stebuklingų žolių, vadinama lotyniškai), iš kurios galima pagaminti arbatą labai piktam tikslui — ramių, gerų piliečių ir pačių žymiausių, nei gerbiausių vyrų saldiešiams nakties sapnams drumsti.

Jei tos arbatos vakare neišgeri, tai naktį būna tip malonu sapnuoti, kad pasaulį jau viskas gerai, kad žmogaus teisės jau apsaugotos, kad įsigyvena amžinoji taika, visi žmonės tapo broliais, o Sovietų Rusija tokia miela ir tauri valstybė, kaip parašyta Stalino konstitucijoje.

Bet jei tų naujų žolių arbatos kiek išgersi, tai sapnai susidrumščia, atrodo, kad tave ima kas smaugti, žarnas su virvute per burną traukti, nubundi suprakaitavęs ir truputį pyksti, kad kažkas tau sugadino miegą.

Ta stebuklingoji arbatą vadinasi GENOCIDE, lietuviškai būtų maždaug žmonių žudymas, tautžudystė. Tokiu vardu lietuvių žinomas žurnalistas K. Pelėkis neseniai anglų kalba parašė knygą, kurią 1949 metų pabaigoje Vokietijoje išleido lietuvių "Ventos" leidykla. Knyga storoka, 286 puslapių, gausiai iliustruota.

Dabar ji visur gaunama ir Amerikoje. Tie, kurie dejuodavo, kad jiems lietuviškos knygos apie Lietuvą sunku skaityti, to pasiteisinimo nebeturės. Štai knyga anglų kalba, ir nebe pirmoji, bet gal pati rimčiausioji ir svarbiausioji.

Savo GENOCIDE knygą autorius paantrašė, kad pavadinti — "Lithuania's threefold tragedy", Lietuvos triguba tragedija...

Aš vis dėlto manau, kad Lietuvos tragedija yra keturguba. Pirmąsias tris Pelėkis paminėjo, bet ketvirtąją iš kuklumo nutylėjo. Taigi...

Pirmoji Lietuvos tragedija

buvo 1940 - 1941 metų bolševikų okupacija su mūsų valstybės naikiniu, žudymais, tremimais.

Antroji Lietuvos tragedija buvo 1941 - 1944 metų nacių okupacija su mūsų tautos turto plėšimu, laisvės užgimimui, šaudymais, deportacijomis.

Trečioji Lietuvos tragedija prasidėjo nuo 1945 metų ir tebetrunka, bolševikų okupacijai vėl sugrįžus, dešimtimis tūkstančių žudant ir šimtais tūkstančių lietuvių tautos vaikų deportuojant į Sibirą, miestus kolonizuojant burliokais, toliau plėšiant ir naikinant Lietuvos ūkį ir visą gyvenimą.

Ketvirtoji Lietuvos tragedija yra mūsų neišgalėjimas, kartais nesugebėjimas pasakyti pasauliui, parodyti pasauliui pilną ir nuoga tiesą, ką mūsų tėvynė padarė okupantai ir ką tebedaro dabar paskutinis okupantas.

Ši ketvirtoji tragedija yra gana didelė. 1914 - 18 metais su daug mažesniais pajėgomis bei patyrimu mes propagandistai ir informaciniai tarptautinėje arenoje beveik geriau gynėme savo laisvės bylą.

Sunkumus paruošti ir išleisti gerą knygą apie Lietuvos padėtį per pastarąjį dešimtmetį autorius savo įžangoje nutyli. Bet dar prieš pustrėčių metų man yra tekę skaityti jo asmeninius laiškus, kuriuose jis siejo, kaip reikės išleisti jau ruošiamą knygą, ir klubeno visur pagalbos.

Knyga jis parašė, nors ir ne viską galėjo aprašyti. Ją išleido "Venta", nors kiti kas galėjo greičiau ir gal geriau išleisti. Privati iniciatyva, vis tik privati iniciatyva...

Bendrojo ir viešojo reikalo plotmėje mažiausiai po keliolika tūkstančių iš visuomenės rinktų dolerių kasmet išleidžiame tikriems niekams. Tai vis ar "vadovaujantiems asmenims" išlaikyti, ar gana abejotino rentabilumo jų kelionėms po Ameriką ir Europą apmokėti, ar leisti vad. "informaciniams biuleteniams" tokio pobūdžio, formos ir turinio, kad gana ne daug kas, išskyrus mus pačius, juos tepaskaito, ir jų poveikis minimaliausias.

Yra reikala, kuriuos gali atlikti ir autoritetingiau atlieka Lietuvos diplomatiniai pasiuntiniai bei jų likučiai, negu p. Brazaičio "ministerijos". Yra reikala ir sričių, kur jau praverė specialūs ambasadorai. Aš manau, kad tokie, kaip ČIURLIONIO ansamblis, ar tokie, kaip GENOCIDE knyga, yra su aukščiausia ir giliausia įtikinimo galia...

Žinoma, aš nedžiūgauju dėl tos knygos. Ji sunkoka, sausoka ir kone išimtinai dokumentacinio bei informacinio pobūdžio. Plačioji publika tokių knygų negaudo. O tie vadinami atsakingieji... žinom, kaip skaito už dyką gautas knygas. Bet jei bent keliems iš jų pavyks sudrumsti ramius nakties sapnus, jau gali būti pelnas Baltijos tautų laisvės bylai.

K. Pelėkio knyga turėtų būti įžanga kitoms knygoms apie trigubą ir daugiopą Baltijos tautų tragediją. Knygoms, parengtoms žurnalistikai ir išpildytoms rašytojiškai, kurios gali pasklisti dešimtimis ir šimtais tūkstančių egzempliorių. Temos turtingos, skaudžiai aktualios, intriguojančios. Reikia tik talentų ir truputį daugiau nei privados iniciatyvos joms paruošti ir išleisti.

V. Skinka

VYRAI ir MOTERYS

Mano dėdienė piktinasi, kad jos draugė savo vyrui duoda tik kvoterį per savaitę.

Kai mano Jonas parneša 65 dolerius, aš jam duodu 5. O ji paime iš savojo 70 ir duoda tik kvoterį. Nedyvui, jei pagaliau tokie vyrai pradeda nebe mylėti žmonos. Su kvoteriu net nenuvažiuosi į abu galus.

Į mano pastabą, kad draugės vyrą aš kasdien sutinku įsigėrusį, o josios tik penktadienį, ji įtikinėja, kad vyro gėrimas, pamaldumas, ištikimybė ar skyrybos priklauso tik nuo žmonos, kuri igudusią ranka jį veda per gyvenimo sūkurius.

Aš atsiminiau ištikimą vyrą Jurgį žvirblaitį, karo aplinkybių atskirtą nuo mylinčios žmonos taip tragiškai, kad negaliu iškęsti nepapasakojęs.

Šitą nelaimingą atsitikimą galima paskirstyti į tris dalis.

Pirmoji dalis — jaunavedžių meilė.

Žvirblaitis, bėgdamas nuo bolševikų, atsidūrė toje okupuotos Lenkijos dalyje, kurią vokiečiai priskyrė prie savo valstybės.

Vokiečių darbo įstaiga tuoj paskyrė jį krauti anglis. Grįžta Jurgis juodas kaip kaminkrės

juos pusnuogiai ir imaišyti į jų tarpą savo šnipų.

Sėdi susirūpinę žvirblaičiai ir dūmoja, kaip ištrukti į vakarus. Deja, Jurgis ne vokiečiai.

Reikia gauti ginklų ir tad bandyti prasimušti į aną pusę su ginklu rankoje — siūlo Jurgis.

— Ne, nušaus jie tave! — dreba iš baimės žmona.

Ir pasiūlė jį vyrui, kad vienintelė išeitis — reikia abiem aukotis. Nueis jie į subolševikintą vedybų biurą, greitosiomis fiktyviai išsiskirs, suras kokį vokiečių, kuris už pinigus sutiks fiktyviai vesti Agotą ir pervežti į vakarus kaip savo pačią, o Jurgis rizikuos vienas per žalią sieną naktį, lietuvi lyjant ar audrai siaučiant...

O anoj pusėj suplėšys bolševikų vedybų popierius, padėkos vokiečių ir vėl laimingai gyvens po senovei. Tik kur rasti viengungis vokiečiai, kuris keliautų į vakarus ir galėtų pagelbėti?

Ir atsiminė Jurgis gerą vokiečių, kaimyno mėsininko sūnų, pas juos dažnai užeinantį, kuris kaip tyčia vakar prasarė norįs važiuoti į vakarus. Ir nubėgo pas jį Jurgis tartis. Užprašė mėsininko sūnus 5,000 markių už Agotos pervežimą. Pardavė Jurgis

gis palta, batus, baltinius — viską, ką turėjo parduodamo, surinko 5,000 ir įteikė vokiečiui.

Lidnadi žiuri žmona ir Jurgis nušaus mongolas einant per rubėžį...

Lidnadas ir Jurgis: išaiškins ją per įstaigas beiniant arba vokiečius kur pakeliui paliks pinigų pasisavinęs.

Bet reikia abiem aukotis... Ir nutarė jie susitikti vakarų Vokietijoje — Bremeno mieste po keturių savaitių.

Trečia dalis — Paeškoma Agota žvirblaitienė

Su didžiausiais pavojais perėjo Jurgis naktį per dar nevisai aklinau uždarytą geležinę uždangą ir atvažiavo į Bremeno miestą. Išvaikščiojo tremtinių stovyklas, komitetus, komendantūras, visur ieškodamas žmogus. Sutiko pažįstamą, kuri buvo mačiusi žvirblaitienę ir kažkokį vokišką kalbantį jaunaitį. Žadėjo jiedu važiuoti į Frankfurtą.

Važiavo žvirblaitis ir Frankfurtą. Ten vėl vienas žmogus kalbėjęs su Agota, jį paminėjęs buvusį savo vyrą, dabar nežinia kur esantį ir nusuko kalbą į kitą pusę.

Iš Frankfurto jos pėdsakai ve-

DIENOS KLAUSIMAIŠ

Redaktorius VINCAS RASTENIS, 6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Tel.: EN 1-4486, ar HE 1-2447

KAS NEAMERIKIETIŠKA?

KOMUNISTINIŲ parengimų pikietavimai, ypač Clevelande ta proga kilęs kiek didesnis triukšmelis, vis dar duoda progos žmonėms padiskutuoti — reikia ar nereikia komunistų parengimus pikietuoti, gerai ar negerai daro tie, kurie pikietuoja ir pikietus organizuoja, teigiami ar neigiami to rezultatai.

Pati komunistinė spauda visų pirma pradėjo aiškinti neseniai į Ameriką atvykusiems naujakuriams, kas tai yra pikietas, kam jis vartojamas. Aiškina taip, kad tai yra tik grynai ekonominiam tikslams siekti priemonė, priemonė prieš darbininkų išnaudojimą, priemonė apsaugoti streikui, kovojančiam už darbininko būvio pagerinimą. Todėl, sako, politinėje kovoje, jeigu jau ir būtų reikalo kovoti, šita priemonė visiškai netinkama, ją visai nedera vartoti. Tai esą **neamerikietiška**, nes Amerikoj pikietas ligi šiol tam tikslui nebuvo vartojamas. Čia tik tie... „neišmanėliai dypukai“, nežinodami, kas kam tinka, išsišoksta su pikietavimais ne vietoj.

Ir iš nekomunistų tarpo taip pat girdėti nuomonių, kad politiniai pikietavimai neamerikietiški. Sako:

— Kol tų naujųjų čia nebuvo, tai nei žinojom, nei girdėjom. Dabar čia prasimanė tokius dalykus, kurie tik sarmatai daro prieš kitus amerikiečius. Jie ten Europoje gal ir pripratę muštis, bet čia Amerikoj tą reiktų užmirst... Čia visiems laisvė... Mes, senieji amerikiečiai lietuviai, prieš kitus neturim kur akių dėt nuo šito...

Mes jau esame kartą pabrėžę, kad „Protestai veržiasi iš žmonių lūpų, kaip neužtvėnkiamos upės bėgimas“. Tai yra faktas. Kitas klausimas, ar tai „amerikietiška“ ar „neamerikietiška“.

Vienas iš didžiausių politinių pikietavimų prieš maždaug metus įvyko netoli nuo New Yorko. Jis buvo nukreiptas prieš komunistinio dainininko Robesono politinį „koncertą“. Ten įvyko taip pat ir nemenkos muštinės, nesulyginamai didesnės, kaip Clevelando St. Clair gatvėje, kur buvo „paaukota“ keletas tuzinų kiaušinių ir vienas kumščio smūgis... Ten organizatoriai ir dalyviai buvo, berods, vien tik amerikiečiai, daugiausia karo veteranai, ir ten visiškai nedalyvavo nauji šio krašto gyventojai, palitiniai tremtiniai — emigrantai. Ten visai nebuvo lietuvių.

Siomis dienomis į Ameriką atvyko Šiaurinės Airijos ministeris pirmininkas. Šiaurinė Airija yra pasilikusi prie Anglijos, neįsijungė į Airijos respubliką.

Amerikos airiai, palaikantieji Airijos respublikos nepriklausomybę, tą „anglams pasidavusį“ ministerį pirmininką pikietavo, nors ir be muštynių, bet gana triukšmingai.

Amerikos airių tarpe nėra jokių „dypukų“, kurie būtų juos sukurstę ir išmokę tokių „Amerikoje neregėtų dalykų“, kaip politinis pikietavimas.

Šių faktų akivaizdoje visi tvirtinimai, kad politinis pikietavimas yra naujakurių iš Europos atvežtas prasimanymas, visiškai nublunka. Lietuvoje tokie pikietavimai tikrai buvo visiškai nežinomi. Tai yra kaip tik amerikietiška kovos priemonė. O Amerikoje vieni naujakuriai to net ir negalėjo organizuoti. Jie yra tik uolūs talkininkai. Nes jie labiausiai jaučia pasipiktinimą prieš bet kokią bolševikų tirioniją užtariančią akciją.

Komunistų aiškinimas, kad pikietavimas yra ne politiniams tikslams įsista priemonė yra paprasčiausias „danties užkalbinėjimas“. Juk streikai irgi yra ekonominė priemonė, o ar komunistai nesistengia tos priemonės naudoti politiniams tikslams? Štai šiuo metu Prancūzijoje jie, nors nesėkmingai, streikų pagalba bando sutrukdyti Vakarų Europos apsiginklavimą prieš Maskvos imperalizmą.

Jie patys nesvyruodami panaudos tas priemones politiniams tikslams prieš Ameriką, bet jie labai norėtų, kad kiti to nevartotų prieš juos. Patys galąsdami peilį, kitus įtikinėja, kad peilį turėti negražu...

Pagalbą reikia išsiaiškinti, kas lietuviams daro didesnę gėdą: ar protestavimas prieš komunistų propagandą, ar lietuvių vardo naudojimas tai propagandai. Kada bus daugiau gėdos: ar tada, kai visi žinos, kad lietuviai priešinasi bolševizmo agentų veikimui, ar tada, kai visi manys, jog lietuviai vieni atvirai stoja už bolševizmą, kiti tam pritaria savo tylėjimu?

Nesudaro didelės garbės ir kiaušinių ar kumščių įvedimas į protesto pareiškimą, tas tiesa. Bet galima nesunkiai įsitikinti, kad šita priemonė irgi ne dabar Amerikoj įsista... ne dabar į Ameriką atvykusių pavartota. O iš kitos pusės neužmirškime, kad visiškai tyliėjimas, kada lietuvių vardas valkiojamas tikrai mums gėdą darančioje propagandoje, būtų gėdingesnis net už perdėtą pasikarsčiavimą.

VINČA MATULAITI PRISIMINUS

Siemet sueina 15 metų, kaip mirė Vincas Matulaitis, žymiausias prieš pirmąjį pasaulinį karą Petrapilyje veikusių lietuvių, Lietuvoje ėjęs Valstybės Kontrolieriaus ir kitas atsakingas pareigas. Jo mirties sukaktis išpuola balandžio 4 d.

Vincas Matulaitis buvo gimęs 1860 m. Domeikuose, ant Šešupės kranto. Mokėsi Marijampolės gimnazijoje ir Petrapilio universitete. Baigęs mokslus ir universitete, kad lietuviui katalikui, baigusiam matematikos mokslus, Lietuvoje vietos negalima gauti, likosi Petrapilyje iki Nepriklausomybės paskelbimo.

Petrapilyje gavo darbo Valstybės Kontrolėje ir pradėjo mokytojauti gimnazijoje. Čia, apie Vincą Matulaitį, kaip apie susipratęs lietuvių ir gerą žmogų, pradėjo spieštis Petrapilyje gyvenantieji lietuviai.

XIX amžiaus gale Petrapilyje buvo gausi lietuvių kolonija. Jau šv. Kotrynos gimnazijoje buvo penki mokytojai lietuviai, tarp kurių ir man teko užimti vokiečių literatūros mokytojo vietą. Be mokytojų, buvo toje Rusijos sostinėje keletas daktarų, advokatų ir šiaip inteligentų lietuvių.

Kilo mintis pradėti kultūros darbą lietuvių kolonijoje. Ar galima abejoti, kad a. a. V. Matulaitis bus spiritus movens ir visomis jėgomis stengsis įvykdyti kilnų sumanymą?

Pirmiausia buvo atkreiptas dėmesys į scenos darbą, ir 1893 m. buvo suvaizdinta Keturakio „Amerika pirtyje“. Apie tą pirmąjį vaidinimą buvo plačiai rašyta tuomet Amerikos laikraščiuose.

Ilgainiui kasmet buvo ruošiami koncertai, kuriuose dalyvavo ir mūsų garsūs Č. Sasnauskas.

Padraginti pirmaisiais kultūriniais darbais, lietuviai sumanė įsteigti labdarybės draugiją, kuri netrukus V. Matulaitio dėka ir išvydo pasaulį. Minėtos labdarybės draugijos, kuri vadinosi „Lietuvių ir žemaičių Labdarybės Draugija“, nimirininku ilgą laiką buvo vėlonis. Jo itaka šv. Kotrynos gimnazijoje buvo įvesta lietuvių kalbos pamoka. Jam pirmininkaujant buvo įsteigtas lietuvių klubas, kuriame susirinkdavo lietuviai paklausti paskaitų arba dainų.

Atsikūrus nepriklausomai Lietuvai, vėlonis su šeima grįžo iš Petrapilio ir mūsų valstybės.

Perdaug pagarbino Paleckį

LIETUVIŲ KELYJE žurnalistas NN rašo apie Paleckį. Vienoje vietoje jis Paleckiiu kiek perdaug garbės suteikė sakydamas, kad kolegos žurnalistai jam turėjo daug simpatijų ir visada rinkdavo jį į žurnalistų Sąjungos valdybą, kurioje Paleckis būdavo sekretorium, ir kad visi, kurie turį tos sąjungos nario liudijimus iš 1928-36 metų laikotarpio, turį ten jo parašą. Tas netiesa. Paleckis ne kasmet buvo išrenkamas į valdybą ir jo išrinkimą dažniausiai nulemdavo kitataučių kolegų balsai. Sekretoriaus ir išdindinko pareigų jis pats kratydavosi sakydamas, kad toms pareigoms reikia tvarkingumo, o jis to nemėgsta... Minėjame laikotarpį, pyje sekretoriaus pareigose ilgaisiais buvo V. Rastenis, pasakui A. Gričius.

V. K., Chicago, Ill.

Mirkčioja iš nusteimo

Teko skaityti jūsų įdomų, bet labai liūdną aprašymą „Klausyk ir... mirkčiok iš nusteimo“ 1950 m. kovo 30 d. DIRVOJE. Jeigu būtų galima, norėčiau sužinoti, kuriame mieste ir kurioje „lietuviškoje“ (?) parapijoje tai įvyko. Taip pat norėčiau žinoti, kokios seserys veda tą neva lietuvišką parapijinę mokyklą.

Aš pats esu išėjęs parapijinę mokyklą, kur, nors ir knygoje (angliškose) buvo visada parašyta, kad Vilnius priklauso Lenkijai, bet Seserys Kazimierienės visada pabrėždavo, kad tai klaida ir išaiškindavo želigovskio avantiūrą.

Negaliu suprasti, kodėl tos parapijos klebonas nieko nesakė apie tai seserims, nes žinau, jeigu taip įvyktų mūsų šv. Kazimiero parapijoje, Worcesteryje, tai nei klebonas nei parapijiečiai nebūtų galėję naktimis miegoti, iki tokia melagystė nebūtų buvusi tinkamai atitaisyta!

V. A., Worcester, Mass.

tarnyboje ėjo atsakingas pareigas.

Vėlonis buvo didelio takto ir geros širdies žmogus. Jis daug kam padėjo išeiti į gyvenimą.

Vėlonis išauklėjo ir nemažą savo šeimą. Viena duktė ištėkėjusi už ministerio St. Lozoraičio ir gyvena Romoje, antra duktė buvo Valstybės Operos solistė, dabar gyvena Freiburge, Vokietijoje. Dar viena duktė yra vienuolė, o sūnus atsiėmė į Ameriką.

Vėlonis savo bendraamžiams ir jaunesnėjai kartai yra palikęs gražų pavyzdį, kaip reikia mylėti savo kraštą ir jam dirbti.

Dr. J. Januškevičius

J. Kruminas

NE NAMUOS

Gražu. Ir saulė kelias ir sėda, Ir naktį žvaigždės erdvę melsvoj. Bet čia nežydi nė vienas žiedas. Taip baisiai skaisčiai, kaip Lietuvoj.

Praplaukia upės pro plėną lauką, Krantuos negieda žilvičiai, ne — Kaip jie užgieda Nemunui plaukiant Pro aukštus tiltus toliam Kaune.

Vasara eina. Ir atsikėlęs Supasį vėjas marių bangoj. Bet čia per kietas pakrančių smėlis, Skurdėsnes pušys, nei Palangoj.

Senumu kvepia varis čia žalias Ir miestų bokštai dangun mesti — Bet jie priliję vis tiek negali Bažnyčių bonioms Vilniaus mieste.

Pralėks, praubaus vasaros paukščiai, Ir neliks džiaugsmo ir šilimos. „gi mes liksim vieni ir baukštūs Be savo žemės ir ne namuos?

Bitininkas Kurauskas

(šurpi liaudies sakmė)

Pasakysiu dar vieną tikrą atsitikimą. Tai atsitiko Giedrynės dvare. Tame dvare buvo vienas žmogus. Jis turėjo darbą į sodą, prižiūrėjo visą sodą ir bites. Ir taip tie ponai jį mylėjo, kad jis toks geras buvo žmogus. Turėjo sau žmoną ir šeimą, trejetą ar ketvertą vaikelį, tikrai nepasakysiu. Ir jis taip gražiai gyveno tam dvare. Ir vieną kartą jis nuėjo į bažnyčią ir priėjęs išpažinti, kada priėmė šventą komunią, pasilenkęs sau iš burnos išėmė ir ją namo parsinešė. Parsinešęs kur jis ją padės. Nuneša į vieną bičių avilį ir įdeda. Ir nieks apie tai nežinojo. Ir nė savo žmonai sakė, nei niekam. Bet labai bitės pas jį iš visų kraštų lėkė. Taip jis to pono buvo mylimas, kad jau niekur geriau būti negalėjo, kaip jis te gerai buvo. — Ir vieną kartą želajaus (liepos) mėnesį susergera jis. Menkai susergera. Jo žmona išėina vakare karvių pamilžti. Kada ji išėjo karvių pamilžti, jis atsikelia ir išeis laukan ant dvaro. Išėjo ant dvaro ir paliai pačią stubą buvo maža balutė prilyta, gal koks buvo mažum viedras ar du viedrai vandens. Ir jis ten paslysta prie tos balutės ir grigeria. Kiek ten to vandens buvo, bet jis prigirė. Parėina žmona nuo karvių ir randa jį jau mirusį. Ką reiks daryti? Ką su nabašnyku visai daro. Tuojau paprašė žmonių, žmonės padeda. Padaro grabą, padaro šermenis, palaidoja jį į trečią dieną.

Ir dabar tą pačią dieną, kai tik jį palaidojo, sugrįžta namo iš pagrabo. (Lietuvio buvo toks papratimas, kad visada po pagrabo ražančių gieda namie). Susirinko žmonės, pradėjo rožančių giedot. O ta jo moteriškė gamina jau valgių: kaip pagiedos rožančių, duos žmonėm užsikastie. Dabar jai pritrūko ugnies (malkų). Ji nueina skersai (kiemą) ir pasiūrę atsinešti skiedrų, ten kur buvo tas grabas darytas. Ir jį pamatė stovintį savo vyrą prie tų skiedrų. Nusigando baisiai, nebežinojo ką daryti: ar imti tų skiedrų, ar ne. Ir vistiek jį pasiėmė skiedrų, ir atėjo kaip negyva į stubą. Ir nieko niekam nesakė. Visa drebėdama trusiasi, ruošiasi kuknioj. Žiūri, kad jis jau prie namų stovi. Jau ji netrivoja baime, nežino ką daryti: nežino, ar tiem žmonėm pasakyti, ar jį tik viena mato. Ir viens po kitam tie giedodami pamatė ir jį, kad jisai stūkso, bute stovi. Visi nusigando, nesmagumas toks pasidarė. Kada jau visi pabaigė tas pamaldas, rožančių, kiek jau jie ten pasivalgė, o jau niekam nebuvo gardu nė valgyt užtai, kad čia tokis bausis atsitikimas. O jisai sau kaip stovi, taip stovi bute, niekur neišeina. Dabar ta žmona baime netrivoja. Visi išsikirsto. Kad visi išėina namo, jį pasilieka su vaikūčiais. Jis po stubą vaikštinėja, bet jis tiem nieko nedaro, žiūrinėja į visus kampus. Dabar jį jau mislija: nu, kas čia atsitiko su tuo mano žmogum? Toks geras buvo, mes jį taip gražiai palaidojom, ir ko jis dabar čia taip mano akyse rodo?

Bet pradėjo visiem žmonėm rodytis, visus užkabinė. Dvare jau beveik nebuvo to žmogaus, katras jį nematė. Bet daugiausia jis turėjo bendro su tais, su katrais jis kaip gyvas buvo imdavosi. O katrą jis nugalėjo, tai vieną kurmoną ar panaktinį tikrai nepamenu dabar), iš svieto išvarė. Imdavosi, imdavosi per naktį. Ans paimėta jį, bet jis vistiek ant viršaus. Ir tas žmogus taip nusikankino, kad jis už kelių mėnesių ir pasimirė, ba jau negalėjo dalaikyt ilgiau.

Ir potam pradėjo tam ponui sakyti apie jį žmonės. Skandalas nuėjo, bet tas ponas niekad nevierio. Pamislįjo: kaip gali tie žmonės išmislyti ant tokio gero žmogaus? Ir jis visada pareidavo ne su tom drapanom, su kuriom jį palaidojo, bet kur jis nešiodavo kasdie, o labiausia kur sode dirbo, su tom. Tai ką jo žmona sumanė? Ji pamislįjo: palauk, kai atvažiuos žydas su silkėm ir su muiilu, tai aš visas tas drapanas parduosiu tam žydui, tai jau jis jį neras, tai gal jau jis ir nepareis daugiau. Kas tau davė. Ji-žydui pardavė, nusipirko silkų ir muiilo. Vienok jis tą

žydą surado ir nuo žydo pasiėmė, ir vistiek su tom pačiom drapanom pareina. Ir dabar jau kai (kalbos) iki tam ponui nuėjo, tas ponas pradėjo žmones drausti ir sakyti: „Jeigu jūs įmsit ant jo taip šnekėt, to gero žmogaus, aš jus išvarysiu iš dvaro, iš sluzbos.“ Bet žmonės turėjo tiesą, ba jie vis teisybę kalbėjo.

Ir dabar vieną kartą ponaitis turėjo Virbalio mieste sau merginą apsirinkęs. Ir jis nujodavo jos aplankyti. Vieną kartą jis sugrįžo gana vėlai. Gal buvo pusė po vienuolikai, o gal biskį ir vėliau. Bet anyhow (amer.) jau piktos dvasios po dvylikai nevaikščioja, tai jau buvo prieš dvyliką. Ir dabar kaip jis parjojo, tai jis šaukia parjojęs prie gonkų panaktinį, kad paimtų arklį nuo jojo. O panaktinio būta kitam krašte dvaro. Jis balsą panačio girdejo, bet iki atėjo, tai Kurauskas, tas numirėlis, ateina ir iš jo paima arklį. Kaip tas ponaitis pamatė, kad jis iš jo arklį ima, tai sucipo nesavo balsu, krito ant grindų ir be žado. Subėgo tarnai, tėvai atbėgo, įnešė į kambarį — nekalba. Pašaukė daktarą, vieną ir kitą, ir nevat žinau to daktaro pravardę, Snaiberis iš Kybartų buvo. Ir tada jie suėjo visi, nieko negali įkalbyti, nieko nežino, kas su juo atsitiko. O panaktinis, tada jau ant to balso išgirdęs, ateina per dvarą prie gonkų. Žiūri, kad nēr nei arkljo, nei panačio, nieko nēr. Jis pamislįjo: tai ponaitis nesulaukė manęs, paleido arklį su balnu ir kamanom, tai eisiu į stoniją ir nurengsiu. Ir jis dabar eina į stoniją nurengt arklį. Nugį žiūri, kad tas Kurauskas jau arklį pasikabinęs už kamanų prie balkio ir eina aplink tą arklį. Bet jis su tuo panaktiniu nesimindavo, jis jo bijojo, nes jis jį apgalėdavo. Tai tas panaktinis greit prišoko prie kamanų, su peiliu nupjovė kamanas ir arklį paleido. Jau taip žviegė tas arklis, kad biskį būt pakoręs. Ir dabar tas panaktinis, sugrįžęs atgal prie gonkų, pradeda jis tarnam sakyti, kaip atsitiko: „Kurauskas panačio arklį buvo pasikoręs į stoniją, aš nupjoviau kamanas ir paleidau, o jis nusijuokė, nusizvengė ir išėjo sau.“ Sulaukus rytojaus tas ponaitis prakalbėjo apie kokius pietus. Jis pasakė, kas su juo atsitiko: „Tėvai, ne veltui žmonės šnekejo. Tikra teisybė, Kurauskas iš manęs arklį paėmė. Dabar ir aš tikiu, kad jis visus žmones užkabinėjo ir kas nors su juo yra.“

Ką reikia daryti? Tuojau važiuoja į Virbalį pas kleboną (dabar nepamenu jo pavardę). Nu, ir paprašė jis to klebono, kad klebonas atvažiuotų ir apžiūrėtų, kas galėtų būti. Atvažiavo klebonas ir sako: „Prie kokio darbo tas žmogus dirbo?“ Ponas sako: „Jis buvo agrodnykas, sode dirbo, labiausia jis turėjo užsiėmimą su bitėmis. Bitės iš visų pusių (lėkė): tik žiūrėk — tai jau naujas spiečius. Tų avilių pilnas sodas, jau nėra vietos kur dėt.“ Kunigas pamislįjo: tai jau čia something (amer.), jau jis ką nors padarė. Čia kas nors yra. Liepė tam ponui paprašyti tikrą bitininką ir kad tas bandytų tirtie, ar jis ką nesužinos. Paprašė tą bitininką, jau suprantantį, katras gerai viską žino. Tas bitininkas pavaikščiojo po tuos avilius ir pačiam vidury sodo, gražiausiam avily, jis girdi tokį balsą, kad rodos „Sventas Dieve“ gieda. Kitur eina — niekas, tik ties tuo vienu aviliu. Ateina pas poną ir pasakoja. Pats ponas greit nuvažiuoja vėl pas kleboną ir papasakoja. Klebonas liepia, kad tas bitininkas pažiūrėtų, kas ten yra. Bitininkas atidaro tą avilį — nugi iš vaško taip gražus padarytas kieliakas ir šv. komunija įdėta, rodos, kaip dabar iškepta: balta graži, kaip sniegas. Tada kunigas sako: „Reikia ją išimti.“ Kunigas su procesija parsivežė namo, įdėjo į bažnyčią. Ir dabar jis jį tą poną sako: „Kitos išeities nėra, kaip mes turime jį atkastie ir pažiūrėt, kas ten su juo yra.“

Dabar jie nuveina į kapines, atkasa ir atidaro grabą. Žiūri, kad grabė jis apsi-vertęs kniūpščias, — reikia gulėt kai aukš-

(Perkelta į 6-tą pusl.)

JAUNOJI KARTA

DIRVOS skyrius jaunimui

Leidžiama kiekvieno mėnesio trečią savaitę. Redaguoja ALDONA AUGUSTINAVICIENĖ. 4579 West 157th Street, Cleveland 11, Ohio. Tel.: CL 6634.

"Aukškesniems siekimams esu gimęs!"

O kur nudėjai tu,
Kurs nuolat raudi,
Sakyki, kur nudėjai tu
Jaunystę savo.

Verlainas

Naujos gyvenimo aplinkybės jaunimą išmušė iš vėžių. Svetimame krašte, net ir didelėje jaunystėje, vienas svarbiausių klausimų yra kasdienė duona. Darbas, pradžioje neįprastas ir sunkus, pasiima visas jauno žmogaus jėgas ir užpildo jo kasdienį gyvenimą. Jam belieka tik išsiblaškyti, laisvalaikį maloniai praleisti. Tačiau greitai priprantama prie sunkaus darbo, nuovargis mažėja, atsiranda daugiau laisvo laiko ir daugiau energijos. Kurgi išnaudoti šią jaunystės energiją? Ar tik maloniai laikui praleisti?

"Aukškesniems siekimams esu gimęs", yra pasakęs šventasis Aloyzas, siekdamas gilaus moralinio tobulėjimo ir paniekindamas kasdienybės menkumą. Nūnai ir mūsų jaunimui išsivijoje, toli gražu, nėra skirta visą jaunystę praleisti tik sunkių fizinių darbų materialinių gerbūjų susikuriant ir patogaus gyvenimo siekiant.

Ne! Aukštesniems siekimams jaunas lietuvis yra gimęs ir tų aukštesnių siekimų jam niekas negali atimti — jokios naujos sąlygos, joks faktas, kad jis yra priverstas svetimose žemėse gyventi.

Viena pagrindinių žymių jauno žmogaus gyvenime yra visokeriopas tobulėjimas. Čia mums rūpi intelektualinis jaunimo tobulėjimas.

Norėdamas intelektualiai tobulėti, jaunas žmogus privalo mokytis. Išsivijos gyvenimas dažniausiai neduoda tam tinkamų sąlygų. Jas reikia pačiam susidaryti. Del to ir pradėdame abejoti, ar nepalūš mūsų jaunimas intelektualinio idealizmo prasme? Ar pakaks jam veržlumo intelektualiniam tobulėjimui, kurį visada taip stipriai jautė lietuvių tauta? Ar mūsų jaunimas, gyvendamas be tėvynės, pakeis pavyzdžiais laisvosios Lietuvos jaunimo, kuris,

jei reikėjo, mokėjo nugalėti ir nepalankias sąlygas mokslui. Naivu būtų galvoti, kad nepriklausomos Lietuvos jaunimui nebuvo kliūčių besiekiant mokslui. Pasitirinėti tėvų vaikai mokėsi ir studijavo labai geroje sąlygoje. Bet nepasitirinėti, pvz. smulkių ūkininkų ir darbininkų vaikai mokslus baigė tikrai ne mažai vargdami. Jie gyvendavo mažuose kambarėliuose keliose, kiti eidavo pėsti iš tolimesnių apylinkių, nežinūrnt šalčių ir pusnyų, lietaus ir vėjo, kad tik galėtų lankyti gimnaziją. Dailis studentijos mokėsi, patys įvairiais būdais užsidirbdami, egzaminus ruošdami naktimis. Kiti atsakydavo menkiausio materialinio malonumo, bet universitetą baigdavo.

Naivu taip pat būtų galvoti, kad ir svetimų kraštų jaunimas, norėdamas mokytis, nesutinka kliūčių. Jūs spaudžia lygiai tos pačios negerovės. Tik dalis išrinktųjų turi gerąsias sąlygas. Tačiau ir sąlygų neturį mokosi. Jie dirba fabrikuose ir pinigų taupo mokslui. Jie dirba naktimis ir dieną lanko mokyklas arba dieną dirbdami neužmiršta vakarinių mokyklų.

Ką nors didesnio nuveikti gyvenime nėra lengvas dalykas. Tačiau jaunas žmogus turi per daug gyvybės ir neišsivijos energijos ir jam nepakanka tik už būvį kovoti, tik lengvai po darbo išsiblaškyti. Atliekamą nuo darbo laiką jis turėtų sunaudoti intelektualiniam tikslui siekti.

Del to pusiau išsismokslinęs jaunas tremtinys, baigęs tremtyje gimnaziją ar jos nebaigęs, studijavęs universitete, bet diplomo negavęs, privalo ir toliau mokytis. Kodėl gi vieni jaunuoliai tampa dideliais žmoniškais, o iš kitų nieko neišeina? Esa, vieni sąlygas turėję, kiti ne, vieni talentus turėję, kiti ne. Bet šitai apsprendžia ne sąlygos ir ne talentai, o tik pačių jaunų žmonių pasiryžimo tvirtumas. Jauni žmonės, kurie sugebėjo savo laiku paaukoti daili malonumų intelektualiniam tobulėjimui, pasiekę didesnių dalykų, kiti ne.

TREMTINIO IŠPAŽINIMAS

žmonės, laisvu pasirinkimu atvykę Amerikon ir laisvai čia įsikūrę, negali būti vadinami tremtiniais.

(Iš lietuviškos spaudos)

Aš nesu emigrantas, baltesnės duonos, šiltesnio kampo ilgesio išvytas iš, tegu ir skurdžios, — gimos pastogės. Nesu nė pabėgėlis, savęs išgelbėjimui prisiglaudęs svetimose užuovėčioje ir bijas pajudėti, idant nesukiršintus ko.

Esu tremtinys, iš tėvynės išvarytas priešpaudus ir žmogų naikinančios, o kruvinas žvaigždės garbinančios religijos. Esu ištremtas tam, kad su jomis kovotčiau, kada ir kur užtikęs. Eidamas per Virbalio sieną, antspaudavau garbingą priesaiką — prisiečiau amžiną uždutį. Jos laikysiuos, kaip lietuviui dera.

Esu tremtinys, ir kol nepastatysiu vėl savo kojos ant laisvai alsuojančių manojo krašto kopų, — juo noriu likti. Garbinęsio man negalima surasti. Jis nėra suterštas pasaulio galimųjų nuodėmė. Jis yra vardas nekaltai išduotojo... Jis yra pagaliau pašvestas paties tauriausio kraujo, atgaivinusio juodąją žemę. Ir šio kraujo aš nepaliksiu bergždžiai šaukiančio į dangų, nes tai ne tik ken-

čiančių, bet ir mano brolių kraujas.

Svetimų laumių viliojimų nenoriu klausyti: jos galvoja pagrobti mano paveldėjimą savo gausingiemis ir amžinai edriems vaikams. Mano pelenais jie nori patręsti savo plačiuosius laukus, mano kraują priversti tekėti jų ritmu ir mano širdį plakti, kaip plaka jų savyje užsidariusios širdys: ramiai, patogi, be kovos karščio, be idealų kibirkščiavimo. Jie optimistai! —

Aš nenoriu tarnauti svetimiems dievams, negarbinu ir nelenkiu galvos per jų šventes puošniose maldyklose. Turis savo kuklų Dievą. Jisai nemarus.

Tiems, kurie nepraleidžia progos man priminti, ko jie iš manęs laukia, aš su visu Lietuvos laikysiuos, kaip lietuviui dera. Tiltu atsakau: Išgrauš!

Aš atliksiu savo prievolės matus prigludusiems. Tačiau aš nesu pratęs save pardavinėti, nei savąją tiesą.

Vėtros gali nutraukti nuo atlapo metalinį spalvų ženklėlį; tikėjimas, tvirtesnis už plieną, slypi širdyje — ir jo iš ten niekas neišplės.

Esu gimęs lietuviu, noriu juo palikti. Esu tapęs žmogumi, noriu turėti savo tiesą. Esu gyvas ir turiu veikti. Kovoje brandes,

O mums reikia asmenybų. Dar niekad Lietuva nenustojo taip staigiai ir tokio didelio kiekio inteligentijos, kaip dabar. Kada nors išsivijos jaunimas turės papildyti jų eiles. Reikės naujų visuomenininkų, organizatorių, žurnalistų, menininkų, inžinierių ir įvairiausių profesijų žmonių. Iš kur jie atsiras, jeigu mūsų jaunimas nesirūpins patogiu gyvenimu. O jaunystė neturi būti patogi. Pagaliau, tik išsismokslinęs lietuviskas jaunimas galės stipriau ir įtakingiau pasireikšti svetimuose kraštuose. Tuo pačiu jis labiau užsitikrins savo ateitį ir pakels mūsų tautinę vertę išsivijoje.

O pats intelektualinio tobulėjimo faktas yra vienas tikrųjų jaunystės džiaugsmų. Jo negalėtų pakeisti ir viso pasaulio malonus laiko praleidimas.

A. Augustinavičienė

Didžiųjų rašytojų mintys

Kvailiausia iš visų kvailybų yra tada, kai jaunos galvos tarsi netenkančios savo originalumo, jei pripažįsta tai, kas jau kitų buvo pripažinta. Goethe

Iš to aš pasimokiau, jog geriausias dailtas — klausyti yra Dievo, Jį mylėt su baime, taip elgtis, lyg Jisai regėtų, laikytis Jo apvaizdos, priklausyti Jam vienam. Miltonas

Negalima gyventi be duonos, taip pat gyventi be tėvynės. Hugo

Juo labiau ką myli, juo mažiau tam reikia pataikauti. Moljeras

Jeigu norite skrajoti viršūnėse, numeskite nuo savęs žemiškus sielvartus, palikite siauras gyvenimo ribas ir kilkite į idealų pasaulį. Šileris

Protas manųjų aistrų valdo. Kornelis

Leitenanto Laré vestuvės

Guy de Maupassant

Pačioj kovos pradžioj leitenantas Laré paėmė iš vokiečių armijos dvi patrankas. Generalas leitenantui padėkojo ir jį apdovanojo garbės legijono kryžiumi.

Kadangi leitenantas buvo ne tik drąsus, bet ir protingas, subtylus, pilnas iniciatyvos, jam buvo patikėta keletas šimtų kareivių kuopa. Iš jų leitenantas suorganizavo savotišką žvalgų kuopą, kuri, būdama užnugary, daug kartų išgelbėjo armiją.

Bet, kaip jūros potvynis, invazija veržė visais frontais. Tai buvo tiesiog žmonių antplūdžiai, einą vieni paskui kitus.

Generolo Carel brigada, nuo savo divizijos atsiskyrusi, nuolat traukėsi, kiekvieną dieną kovodama ir dar išsilaikydama tik dėl leitenanto Laré sugebėjimo, kuris tuo pačiu metu atrodė galįs visur dalyvauti. O leitenantas atspėdavo visas priešo gudrybes, sutrukdė visas jų planus ir išblaškė raitelius.

Vieną rytą generolas jį liepė pakviesti.

— Leitenante, — tarė jis. —

sios dėmės. Retkarčiais jie sustodavo ir girdėdavo, kaip krito sniegas, savotiškai šlamėdamos ir murmėdamos.

Tyliai buvo duodami įsakymai ir bežygiuojas būrys iškildavo sniege, lyg savotiška tamsi šmėkla. Ji toldavo pamažu, iki visai išnykdavo. Tai buvo gyvieji ešalonai, turėję armiją vesti.

Būrys sulėtino žingsnius, kažkas iškilo prieš jų akis.

— Pasukit į dešinę, — tarė leitenantas, — tai Roufi miškas, pilis stovi kairėje.

Staiga buvo liepta sustoti. Būrys sustojo ir pastebėjo, kad leitenantas tik dešimties kareivių lydimas pasuko pilies pusėn. Jie artinosi šliauždami pro medžius. Visi nustebę laukė, kas bus. Kažkoks neramus nujautimas juos prisilgė. Tuo tarpu visai arti mielas, skambus balsas sutrikdė miško tylą:

— Tėveli, mes prapulsime tame sniege. Mes niekad neatvyksim į Blainvilį.

Stipresnis balsas atsakė: — Nebijok, dukrele, aš tą kraštą pažįstu kaip savo kišenę.

Leitenantas tarė keletą žodžių, ir keturi vyrai, panašūs į šešėlius, atsitolino. Staiga aštrus moters balsas perskrodė nakties ramybę. Belaisviai buvo atvesti. Senas žmogus ir mergaitė. Leitenantas tyliai juos apklausinėjo:

— Jūsų pavardė?
— Petras Bernard.
— Užsiėmimas?
— Grafo de Roufi vyno pils-tytojas.

— Ar tai jūsų dukterė?
— Taip.
— Kur ji dirba?
— Ji pilies skalbėja.
— Kur jūs keliaujat?
— Mes norime išsigelbėti.
— Kodėl?

— Šiandien pro mus prajojo dvylika raitelių. Jie nušovė tris sargybinius ir pakorė sodininką. Man baisu dėl mergaitės.

— Kur keliaujat?
— Į Blainvilį.
— Kodėl?
— Nes ten yra prancūzų armija.

— Ar jūs žinot kelią?
— Puikiausiai.
— Gerai, tai sekite mus.

Jie prisidėjo prie kolonos ir keliuonė per laukus tęsėsi toliau. Tylus senis ėjo šalia leitenanto. Jo dukterė nesitraukė nuo tėvo. Staiga ji sustojo.

— Tėveli, — tarė mergaitė, — aš taip pavargau, kad nebėgiu toliau eiti. — Ji atsisėdo ir drebdama nuo šalčio atrodė nepaprastai nusilpusi. Tėvas norėjo ją nešti. Jis buvo per senas ir per silpnas.

— Leitenante, — kalbėjo kukliodamas, — mes sutrukdysim jūsų žygį. Prancūzija svarbiau, negu mūsų gyvybė. Palikit mus čia numirti.

Karininkui davus įsakymą, pasišalinę keli vyrai grįžo nešdami nukirstomis šakomis. Skubiai buvo padaryti neštuvai. Tuo tarpu prisiartinio ir paskutinieji kareiviai.

— Mūsų tarpe yra moteris, ji miršta nuo šalčio, — tarė leitenantas, — kas duos jai savo apsiaustą?

Du šimtai apsiaustų buvo paklota.

— Kas ją neš?
— Visos kareivių rankos pasisūlė. Mergaitė suviniėjo į apsiaustą, atsargiai paguldė ant neštuvų ir keli stiprūs pečiai ją pakėlė.

Lyg rytų karalaitė, vergų nešama, ji buvo patalpinta pulko vidury. Gi pastarasis žygiavo drąsiau, lengviau, paguostas moters buvimu. O ji buvo ir čia toks pat suvereniškas įkvėpimas, toks pat amžinasis progreso aktyvumas senam ir išbandytam prancūzui kraujui.

Maždaug po valandos visi su-

stojai ir atsigulė ant sniego. Tolumoje, vidury lygumos, ištyso juodas šešėlis. Jis atrodė kaip fantastiška baidyklė, išsiračiusi gyvatės lankstumu. Buvo duodami tylūs įsakymai ir protarpiais tie balsai virsdavo savotišku metaliniu barškėjimu. Tuo metu triukšmingai prisiartinio dvylika paklydusių raitelių. Pastebėję prieš save keletą šimtų žmonių, žemėje gulinių, nuste-bę ir išsigandę jie krito nuo arklių.

Kiek palaukus pradėta žygiuoti. Senis visą laiką rodė kelią. Pagaliau balsas iš toli susuko: kas eina? Antrasis artimiesnis pranešė sutartą ženklą ir po trumpo pasikalbėjimo buvo pasiektas nakties žygio tikslas.

Nustojo snigti. Šaltas vėjas išsklaidė debes, o viršum jų spindėjo neišsakoma žvaigždžių gausybė. Pamažu jos blyško, rytuose dangus ėmė rausti.

Atvykus į vietą, majoras sutiko kuopą. Bet kada jis paklausė, kas yra neštuvuose, mergaitė susijaudino, mažomis rankelėmis praskleidė mėlyno apsiausto kraštus ir skaisti, kaip aušrinė, šviesenėmis akimis, negu tik ką išblėsusios dangaus žvaigždės, šypsodama ryto pui-kumui, prabilo:

— Tai aš, pone.
Kareiviai entuziastingai plojo rankomis ir triumfuodami nu-nešė mergaitę styvklos vidurin. Jau buvo pats laikas imti ginklus. Ntrukus atvyko ir generolas Corel. Devintą valandą vo-kiečiai pradėjo puolimą, kuris tęsėsi iki pat vakaro.

Vakare, kai leitenantas Laré užmigo pastogėj ant šiaudų, ge-nerolas liepė jį pakviesti. Lei-tenantas generolą atrado besi-kalbantį su tuo pačiu senu vy-ru, kurį jis buvo naktį su mer-gaitė sutikęs. Kai tik jis įėjo, generolas paėmė leitenantą už rankos ir kreipėsi į nepažįsta-mąjį:

— Mano brangus grafe, štai tas jaunas žmogus, apie kurį jūs man kėlė kalbėjote. Tai vienas geriausių mano karinin-ku.

Jis nusišypsojo ir tyliai pri-dūrė:

— Pats geriausias.
Paskui atsigręždamas į su-mišusį leitenantą jam pristatė grafa de Roufi - Quedissac. Gra-fas ištiesė leitenantui rankas:

— Brangus leitenante, jūs iš-gelbėjote mano dukters gyvy-bę, aš teturiu vieną būdą atsi-dėkoti... Ateikite po kelių mė-nesių pasakyti, ar ji jums pa-tinka...

Po metų ir keletos dienų šv. Tomo Akviniečio bažnyčioje ka-pitonas Laré vedė panelę Lui-zą de Roufi - Quedissac.

Jos kraitis siekė šešis šimtus milijonų frankų ir esą ji buvusi pati gražiausia jaunoji šiais me-tais.

Iš prancūzų kalbos laisvai vertė A.

NAUJAS KNYGŲ BIULETENIS

Naują visame pasaulyje pla-inamų lietuviškųjų knygų biule-tenį išleido Lietuvių Spaudos Centras Amerikoje — GABJA.

Šis biuletenis apima ne tik naujausias, bet ir seniau išleis-tas knygas JAV, Kanadoje, vo-kietijoje ir kitur.

Biuletenis pageidaujantiems siunčiamas dovanai. Adresas: GABJA, 412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N.Y.

Tau reikia jos, o jai -- tavęs!

Ar tu atsimeni vaikystės die-nas ir pirmą didelį džiaugsmą, kada išmokai raides dėstyti ir tarti sakinius? Tada atrodeį gal-lingesnis už karalius ir turtin-gesnis už milijonus aukso tu-rinčiuosius...

Ar tu atsimeni dienas, kada maži ir dideli rūpesčiai slėgė ta-vo jauną sielą? Tu ieškojai nu-siramnimo, klaidžiodamas po laukus, ir blaškeisi, visokiausių keistų dalykų prisigalvodamas, bet tu nusiraminau įsikaitęs į knygas ir supratęs, kad visa tai eis ir praeis, o liks įvairus ir didelis gyvenimas...

Ar tu atsimeni tuos laikus, ka-

galiu ramiai žvelgti į maneš lau-kiančias audras, nes turiu kel-rūdę žvaigždę.

Zaibai, trenkė į mano dienų ramią eigą, nušvietė man ke-liką. Kol gyvas —kovoti tenoriu: už žmogų ir jo laisvę! Kalninis

da tu į rankas gavai mokyklos baigimo pažymėjimą ir tau at-sidarė durys į tolimesnius moks-lo ir pažangos kelius? Tu tada džiaugėsi kartu su savo arti-miausiais draugais, bet nema-žiaū tada džiaugėsi ir tos ge-ro-s knygos, kurios tada tau pa-dėjo...

O dabar, dabar, kada mūsų visų keliai taip supinti, kada visi mes turime taip vienas ša-lia kito glauštis, vienas kitam padėti, kada tu atsimeni kovos laukę kritusius draugus, sude-gintus namus ir žudomus be-ginklius, — ar tu neatsimeni sa-vo didžiausio draugo — lietu-viškos knygos? Jei kartais ją būsi primiršęs — atsimink! At-simink, nes ji tave dabar ne-mažiau ramins, kaip anose rū-pesčių dienose. Ji tave saugos tėvynei ir lydės iki gimtųjų namo vartų!

Aš žinau: Tau reikia jos, o jai Tave!

Štai generolo de Lacere tele-grama. Jis žus, jeigu mes ryt, saulei tekant, neatvyksime jam pagelbėti. Jis yra Blainvilyje, nuo čia aštuonios mylios. Tems-tant jūs išvyksite su trimis šim-tais žmonių. Maždaug po dvie-ly valandų ir aš jus paseksiu. Pasistenkite gerai ištirti kelią, kad nesutiktumėt prieš divi-žios.

Jau aštuonios dienos smar-kiai šalo. Antrą valandą pradė-jo snigti, vakare žemė buvo balta, ir balti sniego sūkurai apipynė žmones ir daiktus. Šeš-tą valandą būrys iškelavo. Du žvalgai ėjo priešaky, už jų žy-giavo dešimties vyrų grupė, pa-ties leitenanto vedama. Likusie-ji sudarė dvi ilgas kolonas. Tri-jų šimtų metrų atstume, kai-rėjų ir dešinėj pusėj, traukėsi po du pabirę paskutinieji ka-reiviai.

Sniegas juos visus apgaubda-vo tyru baltumu tamsiuose še-šėliuose. Jis sutirpdavo kareivių drabužiuose ir nakties tamsoje, nepaprastame gamtos baltume jų uniformos atrodė lyg tam-

Kaip susitvarkyti?

V. Čiziūnas

III

Po viso to, kas pasakytą, galime iškelti sau prieš akis Pasaulinės Lietuvių Bendruomenės problemą. Jau sukanka visi metai, kaip jos konstitucija yra suprojektuota ir paskelbta, o čia, J. A. Valstybės, be poros siaurės kritikos žodžių, nieko konkretaus nėra nei pasakytą, nei padaryta. Organizacijos paskirų pasaulio kraštų (Kanados, Australijos) lietuvių bendruomenės P. L. B. statutu, Pagaliau gauname patirtį, kad ir Vokietijoje lietuvių bendruomenė — jau pertvarkė P. L. B. pagrindais. Belieka tikėtis ir laukti, kad pačios didžiausios laisvame pasaulyje Jungtinių Amerikos V-bių lietuvių kolonijos įsijungimas į Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę taip pat nebus uždelstas. Deja, gauname patirtį, kad Višutinio Amerikos Lietuvių Kongreso rezoliucija, pavadusi ALT išstudijuoti šį klausimą, jau "užsaldyta" tuo būdu, kad ALT pasisakiusi neigiamai tuo klausimu. Jokių ALT nusistatymo motyvų dar negavome patirti. Tačiau visuomenė turi išgirsti viešai formuluotus, kad ir neigiamus, ALT motyvus įsijungimo į P. L. B. klausimu. Tam anoji kongreso rezoliucija ir buvo priimta, kad ji būtų gerai išdiskutuota ir tu diskusijų argumentai bei išvados būtų paskelbtos tautiečių viešumai.

Išsivaduosime sau tokią padėtį ateityje. Viso pasaulio lietuvių kolonijos jau persitvarko P. L. B. pagrindais ir žvelgia didžiausios J.A.V. lietuvių kolonijos pusėn. Čia didžiausia intelektualinių jėgų atsarga, čia stambiausi finansiniai šaltiniai, čia ir organizacinės galimybės plačiausios. Ogi ta kolonija stovės nuolatiai nuo P. L. B. Bendruomenės! Stovės todėl, kad kažkas "jaučiasi pakankamai dideli ir už save didesni nei nori" (parafrazuojau J. Audėno žodžius "Liet. Kelio" 4 Nr. str. "Pasaulio Lietuvių Bendruomenė").

Tuo atveju norėtusi paklausti tu "pakankamai didelių": o kas sakė, kad Pasaulio Liet. B-nės centras bus kur nors Australijoje, Bolivijoje ar Kanadoje? Net ir Vokietijoje jo buvimas būtų labai problematiškas lankstumo ir saugumo atžvilgiais. Pagaliau centrui vieta parinks viso laisvo pasaulio lietuvių per tos pačios P.L.B. kraštų tarybas. Bus galima laikyti ir taikyti praktikoje ne tik pačius demokratiskiausius principus, bet ir blaivaus proto sumetimus.

Štai ir prieina prie paties svarbiausio šiu klausimų branduolio: išskaidyti visame pasaulyje lietuvių emigrantų ir tremtinių diaspora ieško sau (savo bendruomenės) valdžios, o tą valdžią sudaryti sunku ne dėl svetimos aplinkos įtakų ar klūčių, bet dėl mūsų pačių didelio individualizmo, susiskaldymo ar nerangumo.

Imkim tik J.A.V. lietuvių visuomenę ir joje geriausiai matysime šio teigimo teisingumą. Sparčiai bresta reikalas centralizuoti ne tik aukų rinkimą ir

mūsų politinių pastangų finansavimą, bet taip pat centralizuoti ir kultūrinių reikalų tvarkymą. Mūsų čionykštį visuomeninį susiskaldymą (tiksliau — susmulkėjimą) gana gerai apibūdino "Naujoji Aušra" (1949 m. Nr. 10-11, Marcus'o str. "Utopinės mintys").

Bet šis reikalas atsiduria, kaip žiniomis į sieną, į "sprendžiamųjų veiksmų" nenorą imtis žygių ir atsakomybės už juos. Kalbu aiškiai apie ALT. Bijoti, kad ši centralinė J. A. V-bių lietuvių organizacija subyrės, vos palietus kultūrinių reikalų tvarkymą, nėra ko. Jeigu J. A. V-bių lenkų didžiausioji organizacija "Rada Poloni Amerykanskiej" turi savo sekcijas, o jų eilėje ir švietimo bei kultūros sekcijas, ir dėl to nesubyrą, tai ko būs tauti mums?

Suvedant visa, kas anksčiau pasakytą, į tam tikrą santrauką, tenka kreiptis į A. L. Tarybą šitkiais punktais:

1. Mūsų tautinės gyvybės klausimas nesietinas su jokiomis asmeninėmis ar grupinėmis ambicijomis. Pasaulinės Lietuvių B-nės gimimas ir susiorganizavimas yra mūsų tautinės gyvybės laidas.

2. Amerikos Lietuvių Taryba yra pajėgiausia ir autoritetingiausia JAV lietuvių organizacija. Ji turi ryžtis įjungti gausiausių ir pajėgiausių pasaulio lietuvių išeivių koloniją į P. L. B. Bendruomenę.

3. Ne kritikuoti ir delsti, bet praktiškai vykdyti jau paskelbtą P. L. B. statutą ir praktikoje pasitaikančius sunkumus bei netobulumus šalinti yra geriausias būdas tam pačiam statutu tobulinti. Ir čia svarus žodis ir dar svarbesnis pirmas žingsnis priklauso ALT.

4. Įsijungus J. A. V-bių lietuviams į P. L. B-nę, išsispres ir centralizuota kultūrinio, politinio ir finansinio veikimo klausimas.

Kas yra svarbiausia Pasaulinėje Lietuvių Bendruomenėje? Ogi tai, kad 1. sujungtos viso pasaulio lietuvių moralinės ir materialinės jėgos suteiks pajėgines lietuvių diasporai vieningo dvasinio suverenumo; 2. politiniai ir kultūriniai žygiai, daromi P. L. B. vardu ir remiami jos finansinėmis išgalėmis, bus žymiai efektingesni savo padariniais ir 3. kiekvienas lietuvis, kad ir nušaliausiai nuo didesnių tautinių sambūrių atsidūręs, jei tik bus kurio nors konkretaus būdu įsijungęs į tautos reikalų rėmimą, jaus nemažiau konkretę moralinę (kartais ir materialinę) visos organizuotos išeivijos paramą.

Dabar prieiname ir prie tų konkrečių, kuriais turėtų reikštis dalyvavimas Pasaulinėje Lietuvių B-nėje. Mums reikia nedelsiant surasti būdą, kuriuo visi pasaulio lietuviai reikštų sau priklausomybę P. L. B. ir kartu teltų į vieną vietą pinigų mūsų kultūriniam reikalams bei politiniams žygiams. Tai nebūtų periodinės ar vienkartinės rinkliavos, kaip ligi šioliai būta. P. L. B-nei kuriantis reikia visai naujo jos finansinių išteklių tiekimo būdo. Tas būdas nebus naujas mums, bet,

dievaži, neįsivaizduoju prasmingesni ir patogesnio. Nenausias jis. Girdėjome jį vartojant J.A. V-bių ukrainiečius. O kas gi lietuvių, gyvenusių tėvynėje li- 1939 metų, nėra matęs ar pats turėjęs "Vilniaus pasą"? Tais pasais Vilniui Vaduoti Sąjunga teltė piniginius išteklius Vilniaus krašto lietuvių kultūrinei buičiai ir kovai už ją paremti. Tikrų V. V. S-gos narių Lietuvoje būta keliolikos tūkstančių, o Vilniaus pasą turėjo daugelis gimnazistų, pradinių m-lų mokinių ir net mažų vaikų. Lipino jie visi į tuos pasus kas mėnuo tokios vertės ženklelių, kokios buvo įsipareigojės įlipinti ar kokios pajėgė.

Kas būtų labiau patraukli ir prasminga, jei ne tokia P. L. B. nario knygtė, į kurią nebūtų rašoma ir gavėjų pasirašoma mėnesinio mokesčio suma, bet būtų paprasčiausiu būdu įklijojamas kas mėnuo tam tikros vertės ženklelis. Tų ženklelių vertė turėtų būti nevienoda. Galimai išlyginta įvairių šalių valiutos atžvilgiu. Čia gali būti panaudoti tik pačių įžymiausių pasaulio kraštų valiutų ženkleliai. Kaip būtų jie platinami ir atsisakaitoma už juos tuose kraštuose, kurių valiutomis ženklelių nebūtų pagaminta, tai jau pašalinis ir ne pats sunkiausias klausimas.

Taigi šiuo regimu būdu galėtų jungtis visos pasaulinės lietuvių išeivijos nariai į P. L. B. Bendruomenę. Jungtis tam, kad jaustųsi broliais — sesėmis, kad tas mažas priklausomybės P. L. B-nei simbolis — nario knygtė — būtų kartu ir jų ištikimybės tautiniams idealams reiškęs. Įlipindamas kas mėnuo nustatyto minimumo ženklelį, kiekvienas tautietis turėtų jaustis atliekas pareigą tautai ir tėvynei. Įlipindamas ir nario knygtelės didesnės vertės ženklą, tautietis gali tuo būdu paminėti joje savo pelno, laimėjimų (rungtynių, konkursų ir pan.) ir džiaugsmo (vardinių, gimimo dienių, vestuvių, krikštynų ir p.) momentus.

Pagrindinis šio pinigų tiekimo būdo bruožas būtų reikalavimas, kad: 1. nė vienas sąmoningas lietuvis pasaulyje neturėtų atsisakyti turėti šitokią

P. L. B. nario knygtelę ir 2. nė vienos knygtelės, įteiktos bet kam pasaulyje, neturėtų būti tuščios, ženklelių neužpildytas puslapias.

Šitokia P. L. B. nario knygtelė būtų mūsų visų pasaulinės lietuvių diasporos narių, senųjų ir naujųjų emigrantų, **praktinio patriotizmo liudijimas**. Ją turėtų kiekvienas, kas save ir savo šeimos narius laiko lietuviu. Kalbėdamas apie šeimos narius, turiu galvoje ir vaikus. Jiems šitokios nario knygtelės simbolika turi būti išaiškinta gana anksti ir labai paprastai: "visi lietuviai turi tokias knygeles, perka ir lipina joje mokesčio ženklelius; tu esi lietuvis, taigi turi daryti tą patį".

Taip per porą metų (ar ne ilgiau laikas? galima ir greičiau?) visame pasaulyje susitvarkę, lengvai pamatytume, kam tėvynė ir tauta "smirda iš tolo", o kam ne; atskirtume, kas aukoja savo priaugantį jaunimą nutautėjimo Molochui, tik save patį skirdamas lietuviškosios gyvybės "pusšimčiui metų"; pagaliau, atėjus Lietuvos laisvės valandai ir daugeliui mūsų (ypač tremtinių) pajudėjus atgal į tėvynę, šiais "lietuviybės pasais" įvažiuotume į tėvynę.

Taip pat būtų suprantas ir "paskutinis skyringas Kybartuose" (kaip jį vykusiai buvo pavaizdaves Pulgis Andriusis); neturi P. L. B. nario knygtelės ar ją tuščią rodo, tai koks gi tu lietuvis ir ko grįžti atgal į tėvynę?!

Kam būtų naudojamos šitaip surinktos P. L. B. lėšos? Į tai atsakytų jau pati P. L. B. vadovybė. Tačiau siūlyti jai projektus turi teisę kiekvienas jos narys. Mano išmanymu, tos lėšos turėtų būti naudojamos tautinės kultūros išlaikymui bei ugdymui emigracijoje ir tėvynės vadavimui bei jos atstatymui. Čia ir susiduriame su uždaviniais, kurie tikty Lietuvių Kultūros Fondui ir A. Sodaičio siulomam Geležiniam Tautos Fondui.

L. Kultūros Fondas būtų atpalaiduotas nuo lėšų telkimo (dabartiniu mastu — jų "ubagavimo"). Tuo dar nieko nesaikoma prieš aukas, aiškiai skiriamas L. Kultūros Fondui, arba prieš tam tikrus viešųjų parengimų (spektaklių, koncertų ir pan.) pelno procentus, P. L. B. vadovybės nustatytus Kultūros ir Geležiniam Tautos Fondams. Ta pati P. L. B-nės vadovybė turėtų įvesti stambes-

ten jam tikroji vieta. Tik prie P. L. B. ir prie jos centralizuotų lėšų telkimo prisilieta L. Kultūros Fondas nebevegetuos, kaip ligi šioliai, turės pastovias pajamas ir planuos bei vykdys jam tinkamus uždavinius. O jų gi labai daug! Tik čia neįmanoma smulkintis, plačiau nagrinėjant tus L. K. Fondo uždavinius.

Kokį santykį turėtų abiejų šių fondų lėšos, sunku ir siūlyti. Reikia dar numatyti ir procentų organizaciniam bei administraciniam P. L. B. reikalams. Visa tai jau tolimesnių diskusijų tema. Šalpos klausimas išnių aukotojų garbės diplomus ir "Aukų Aukso Knygą", kurią sudarytų tų pačių garbės diplomų dublikatai. Tai nėra mažmožiai! Jeigu kada į tėvynę grįžti tie, kas turėtų laimėti į ją laisvą patekti, jie parvežtų ir tą "Aukso Knygą", kuriai garbingą vietą surastų Vilniuje ar Kaune. O garbės diplomas, kaip ir kukli P. L. B. nario knygtelė, liudytų asmeninį kiekvieno emigranto ir tremtinio įnašą į tėvynės vadavimo reikalą.

L. Kultūros Fondas yra numatytas P. L. B-nės statute ir viso neličiamas. BALF veikla taip ilgai būtų reikalinga, kaip ilgai bus šelptinųjų. Bet sutvarkius bendruomenines lėšas kalbamam būdu, BALF labdaros darbas tik palengvėtų.

Kaip sunku mums lietuviams nugalėti savąjį individualizmą, gal ne visi suvokiame, bet visi to sunkumo padarinius jaučiam ir vaizdžiai matome. Mes ir dabar daug darome ir padarome, bet kiek savo energijos išseikvojame lygiagrečiams kultūriniam žygiams (politinių, ačiū Dievui, lygiagretumų lyg ir pasibaigta)...

Kaip turėtų organizuotis ir veikti kovojanti tautinė lietuvių bendruomenė, mėginsiu plačiau išdėstyti kur kitur, nebe laikraščio puslapiuose. Čia tenkinuosiu tuo, ką galėjau greitomis sužymėti kasdieninės darbo buities atvangomis.

Baigdamas dar kartą šaukiu tautiečius, senuosius ir naujuosius JAV lietuvių kolonijos narius, nesitenkinti jau turima visuomeninio gyvenimo forma. Mums reikia moralinės visų pasaulio lietuvių jungties ir valdžios. O tą jungtį ir valdžią duos tuo tarpu tik laukiamoji Pasaulinė Lietuvių Bendruomenė.

SVEIKINU VISUS LIETUVIUS ŠVENČIŲ PROGA

Hugh Carney

kandidatas į

APSKRITIES KOMISIONIERIUS

DEMOKRATŲ SĄRAŠE,

1950 M. GEGUZĖS 2 D. NOMINACIJOSE

Balsuokite už

Alman P. Barber

kandidatą į

VALSTYBĖS SENATORIUS.

RESPUBLIKONŲ NOMINACIJOSE, GEGUZĖS 2 D.

Turi patyrimą, kvalifikaciją ir viską, ko reikia tinkamai ir teisingai patarnauti visiems žmonėms

Geriausio linkėjimai visiems mūsų draugams

N. C. & Sons

RESIDENTIAL & INDUSTRIAL CONTRACTORS

CEMENT & WATERPROOFING

Master Plate and Stone Hard Floors.

Re-surfacing of Wood and Stone Hard Floors

Bulldozer and Air Compressor Service

MEIrose 1 - 0773

3197 WEST 32nd STREET

GERIAUSI LINKĖJIMAI

EUCLID 105TH MEN'S SHOPPE

Manhatan Shirts, Pajamas, Sportswear, Interwoven, Socks, Cooper's Underwear

AGENCY FOR ADAM HATS

10528 EUCLID AVE. — Next to Keith's

BITININKAS KURAUSKAS

(Atkelta iš 4-to pusl.)

tienykas, jis ant burnos apsivertęs. Tada kunigas sako: "Dabar matom, koks yra dalykas — jis yra patempionas. Velnias į jo skūrą įsilenda naktį, kaulus palieka grabe, ir jis eina ir žmones gąsdina. Kitaip nėra išeities, kaip mes turim jam duoti galvą nukirstie, ba taip tai jis visada žmones baderiuos (amer.!), ateis ir kur kitur da." Nu ir tada buvo mieste žmogus, kuris arklis pjauna (jau yra tam tikras žmogus). Tai jie tą žmogų pašaukė ant kapinių, išėmė jį, ir tas žmogus atsinešė bylą ar kirvį (nepamenu tikrai, kaip mano tėvelis pasakodavo). Ir kirs jis jam galvą. Ir kaip jau jis kirto galvą, vienasys kirto — išsišiepė, antrąsyk kirto — da nenukirto, iš trečio sykio, kaip jau gerai užsimojo, nukirto. Ir ta galva kai lėkė, tai į skverną įsikabino tam žmogui. Bet jis tuoj tą kampą savo skverno nuplovė, ir įmetė į duobę atgal (galvą) su skvernu. — Ir vistiek jis pareina, užsideda savo galvą ir pareina. Nu, negerai. Dabar vėl tas ponas tariasi su kunigu, ką reikia daryt, kad dabar jis pareina vėl. Kunigas pataria, sako: "Nuvažiuokit į Vilkaviškį ir tenai yra tam tikri budeliai, kur galvas kerta, tai jiems duokim nukirst." Tada parvežė tą tikrąjį budelį. Tas budelis nukirto jam galvą, padėjo pas galą kojų, pripylė pilną gerklių aguonų, perkaltę su šermukšninium

kuolu per gerklę ir sakė: "Būkit dabar ramybėje, jau jis daugiau nepareis." Ir iš tikrųjų, nuo tos dienos jis daugiau neparejo. Ir buvo ramybė.

Tai čia vierykit, čia nėra pasaka, čia yra tikras atsitikimas. Pats mano tėvelis žinojo ir matė, tai jis man išpasakojo.

Šį "tikrą atsitikimą" papasakojo Magdalena Takaušienė, gimusi 1877 m. Versnupių k. Alvito par., ilgesnį laiką gyvenusi Virbalyje. Į Ameriką atvažiavo 1904 m. ir dabar gyvena Pittsburgh, Pa. Užrašiau 1949 m. rugpjūčio 19 d. magnetofonu ir čia pažodžiui nurašyta lygiai taip, kaip ji papasakojo. Iš jos užrašiau 50 dainų ir 10 pasakų, bet ji moka jų dar daugiau.

Aišku, daugelis nepatikės, kad Giedrynės dvare iš tikrųjų buvo toks atsitikimas. Panašių pasakojimų yra gana daug. Ir ne tik tai pas mus. Tarptautiniame folkloro motyvų kataloge jau yra ir tam tikri ženklai čia paminėtiems nuotykiams pažymėti, būtent: C55.3, E261 ir E446.3. Tačiau yra vienas ir naujas motyvas, kurių tarptautinis katalogas nežino, būtent: besivaidenančiam numirėliui įpilama į gerklių aguonų, kad ramiai miegotų. Pasakojimai apie tokius "gyvus numirėlius" yra labai seni. Šitas pasakojimas yra taip gražiai sudarytas, kad įdomus pasiskaityti ir tiems, kurie į vaiduoklius netiki. Tautosakininkams jis nepaprastai įdomus. Kai kurie motyvai, kaip besivaidenančiam numirėliui galvos nukirtimas ir perkaltimas šermukšninium kuolu yra bent 1,000 metų senumo.

Dr. J. Balys

SVEIKINIMAI IR GERIAUSI LINKĖJIMAI

MIKE'S TAVERN

Geriausias pasirinkimas vyno — likierių — alaus
4604 Warrensville Center Rd.
NORTH RANDALL, OHIO, MONTROSE 1746

Greetings and Best Wishes to Our Friends and Patrons

Gaskin's Refrigeration Service Co.

Household Refrigeration Service

20 Years in Same Location GLENN GASKIN, MGR.
4506 Emersn EV 2 - 8793

A. Margerio ŠLIUPTARNIAI

(Atkelta iš 3-čio pusl.)

šios knygos vietą meninės literatūros kūrinių tarpe, tai ir nepretenduodamas į "abejotinos ar neabejotinos vertės" titulą, drįsčiau pasakyti, kad šiuo atžvilgiu ji yra tolokai nuo pirmųjų. Ir nenuostabu, nes g. autorius pats pasisako, kad rašydamas šią knygą, turėjęs ne meninį, o propagandinį tikslą.

O vis dėlto negalima nepastebėti, kad A. Margeris, kai jis nepina tyčia publicistikos ir moralizavimo, tai pasakoja gražiai, gyvai, patraukliai ir net įtikinčiai. Jeigu siekiama į pasaulėžiūrą mintis psichologiškai pamatuotu būdu būtų įpinta į įvykių eigą, į vaizduojamus (ne "editorialistai" aiškinamus) veiksmų pergyvenimus, tai ir meniniu atžvilgiu knygos vertė būtų tikrai aukštesnė. Tačiau autorius to nesiekė, nebandė, tai nėra pamato ir sakyti, kad jam tai nepasisekė...

Gera padarė A. Margeris, kad ryžosi tą laikotarpį pavaizduoti ne kokių istorinių traktatų ar straipsnių rinkiniu, o įvilko tai į beletristinę apsiaustą, nors ir be pretenzijų atitikti visus modernios dailiosios literatūros reikalavimus. Tai sudomins daug didesnį skaitytojų skaičių ir didesniame jų kiekyje taip parašyta knyga bus suprantamesnė.

Savo mintims populiarinti autorius pasirinko esamose aplinkybėse gana tinkamą priemonę.

Autorius ir leidėjas (ar leidėjų reprezentantas) M. Gudelis yra iš anksto pasiruošę susilaukti užsiuolimų. Visiškai nenuostabu. Nes A. Margeris griežčiau nei negu V. Ramonas skiria žmones į dvi grupes: tikinčiuosius, kuriuos laiko pasigalėtiniais prietarų ir tamsybės vergais, ir laisvamanus, gyvenančius mokslo, teisybės, savarankiškumo bei kritiško galvavimo ir sąžinės laisvės...

Autorius gana dažnai naudoja sią progą pasmerkti tikinčiųjų fanatiškumui ar net veidmainiškumui, tačiau susidaro įspūdis, kad jis neišvengia kito kraštutinumo — fanatiško religijos paneigimo... Visą, kas surišta su religija, jis vaizduoja, pasakyčiau, "supersubjektyviai", įtikinėdamas, kad tik apsisvalę nuo "religinių prietarų pelėsių" žmogus gali tapti laisvas ir nepriklausomas savo galvoje ir širdyje ir tuo pačiu pasiekti didžiausios žmogaus dorybės, vertybės, vilties ir tvirtybės. Iš tikinčiųjų pusės dažnai girdime tvirtinimą, kad be religijos žmogus nėra ir negali būti doras. Sakome, kad tai fanatikų tvirtinimas. Bet koks skirtumas, kada tvirtinama, jog tik nusikratęs religijos žmogus tegali būti tikrai doras? Jei tenai religinis fanatiškumas, tai čia... laisvamaninis fanatiškumas...

Autorius su leidėju maždaug ir užima tokią kitokią nuomonę "jokio kredito nepripažįstančia" pozicija, jau iš anksto paniekindami visus, kurie susirauks, paskaitę ar pavartę šią knygą.

Autorius sako: "Tik mažumai žmonių ji tepatiks, daugumai ne, ir labiausiai dėl to, kad tik mažuma gyvena mokslo, teisybės... Dauguma tebegyvenanti vaikystėje įkalbėtais puslaikinių žmonių fantazijos kūriniams — dievais, velniais, dvasiomis, stebuklais..."

Leidėjas pareiškia, kad "pažangos priešai puls autorių ir prikaišios leidėjui"...

Kažin, ar jau būtinai reikėjo taip iš anksto diskvalifikuoti kiekvieną suabejojimą šitos knygos vertybėmis, ir dar pačioje knygos pradžioje, pačiame skaitytojo pasveikinime. Atrodo maždaug šitaip: "Va, žiūrėk, čia yra išminties šaltinis, skaityk ir mokytis, o jeigu kartais čia kas nors tau nepatiks, tai žinok, kad esi tamsuolis ir pažangos priešas..."

Argi toks yra laisvo, savarankaus galvavimo principas? Ar laisvamanybė jau nebeprapažįsta net paprastos pagarbos kitų žmonių nuomonėms bei įsitikinimams?

Nenusipelno pagarbos ir vertas pasmerkimo yra religijos ar bet kurios kitos idėjos piktnaudžiavimas, bet nėra reikalo žeminti bei užgaulioti kitų nuosirdžius įsitikinimus net ir tada, jei neturi abejojimų, kad jie klaidingi. O visa eilė čia paminėtų ir dar nepaminėtų atsiliepimų apie religiją šioje knygoje kiekvienam jautresniam tikinčiam pasirodys užgaulūs. Autorius turi vilties, kad užpykdes skaitytojus privers jo kitą galvoti... Bet vargiai ar reikia būti dideliu psichologu, kad numatytum, jog bus priešingai: žpykdytas skaitytojas arba mes knyga į šalį, arba tik dar atkakliau skaičiuos autoriaus persamos ideologijos tikrąsias ir tariamasias silpnības.

Atrodo, kad sąmoningas noras parodyti nepagarbą tikėjimui apsirėškia ir vieno žodžio rašyboje. Žodis "dievas" visur rašomas mažąja raide...

Rašydami apie senovės vadinamųjų "stambeldžių" dievus bei dievačius, tik jų vardus rašome didžiąja raide pradėdami: "dievas Perkūnas", "dievas Juoiteris" ir tt. Panašiai, kaip, pavyzdžiui, "daktaras Šliupas". Krikščionių tikimas Dievas jokio kito vardo neturi, kadangi ir nereikia, nes tikima, kad jis vienas, todėl tas vardas yra taip ir tikrinis, tad net ne dėl specialios pagarbos, o pagal parašausią gramatikos taisyklę riklauso rašyti didžiąja D...

Šios knygos kalba gana gera, todėl šis prasilenkimas su parašo ir net gramatikos taisykle regimai yra sąmoningas. Nors ir nežalioja, bet sąmoninga demonstracija, lyg ir bandymas degraduoti tai savokai daugelio pripažįstamą prestižą... Tai nėra tikslinga demonstracija prieš Dievą, kurio autorius nei netiki, o tik demonstracija prieš tikinčius. Tai nėra autoriaus išradimas. Daugelis tą rašybos demonstraciją yra darę. Šiais laikais ji tebekartojama bolševikų užviešpatuotose kraštuose, na, ir čionykščiuose bolševikiniuose laikraščiuose. Tai gana menka fanatiškos neapykantos demonstracija, su kilniais šios knygos užsimojimais lyg ir neharmonizuojanti... Pažymėtina, kad ir fanatiškiausi krikščionys berods, dar neėmė kerštauti, pavyzdžiui, rašydami Staliną ar Šliupą mažąja raide...

Šių pastabų, manau, užteks. Kad knygos dar ir nemačiusieji įsitikintų, jog triukšmo dėl jos bus, o bus... Nebent jau būtų nusistatyta "tylos samokslu" ją boikotuoti. Bet kiekvienu atveju galima drįsti tvirtinti, kad ši knyga bus plačiai skaitoma.

V. Rastenis.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

Smulkesnių žinių apie šiuos mirusius Redakcija neturi

Nuo 1937 m. vasario mėnesio iki šios dienos DIRVOJE sužymėta jau 21,500 per tą laiką mirusių lietuvių ateivių...

TUMAS Ignacas, 64 metų, mirė sausio 3 d. Kitzmiller, Md., iš Šiaulių apskr., Linkuvos par., Mikalajūnų k. Amerikoje išgyveno 46 metus.

POCIUS Petras, pusamžis, mirė sausio 5 d. Chicago, Ill., iš Panevėžio apskr., Nausodės km. Amerikoje išgyveno 40 metų.

POCIENĖ Marijona (Žolynaitė) pusamžė, mirė sausio 4 d., Chicago, Ill., Amerikoje išgyveno 40 metų.

MINEIKA Kazimieras, pusamžis, mirė sausio 3 d. Chicago, Ill., iš Barstyčių par., Gėlėdžių km., Amerikoje išgyveno 40 metų.

ACEVICIENĖ Francis (Balčiūnaitė), pusamžė, mirė sausio 5 d. Chicago, Ill., iš Šakių a., Naumiesčio par., Užpaučių k. Amerikoje išgyveno 39 metus.

SABAITIS Ignas, 58 metų, mirė sausio 5 d., iš Vilniaus apskr. Amerikoje išgyveno 42 metus.

RAMIENIENĖ Pranciška, 59 m., mirė sausio 6 d. Ft. Atkinson, Wis., iš Dausiniškių km., Amerikoje išgyveno 43 metus.

VIRBLIENĖ Antonetė (Grigaičiūtė), 55 metų, mirė sausio 6 d., iš Raseinių apskr., Kuprių km. Amerikoje išgyveno 37 metus.

SLUPA Adolfas, 55 metų, mirė sausio 6 d. Chicago, Ill., iš Panevėžio apskr., Ramygala km.

CIMERIS Jonas, pusamžis, mirė sausio 15 d. Chicago, Ill., iš Biržų apskr., Vabalninko par., Šukonių km.

PAIEŠKOJIMAI

Jieškomieji ar apie juos žinantieji prašomi atsilipti į:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Bauza Antanas, Jonas ir Juozas ir jų seserys, iš Puikių k., Gaurės v., Tauragės apskr. Butkutės Petrūna ir Pranciška, iš Jakaičių k., Betygalos valsč.

Cepaitis Mykolas, iš Ilguočių k., Radviliškio v., Šiaulių apskr. Draugelis Jurgis, iš Narto k., Marijampolės apskr.

Endriukaitis Antanas ir Motiejus, iš Totoriečių k., Sintautų v., Šakių apskr.

Jukubaitis Juozas, iš Stučkūniškio (Jovaru) k., Pakruojo v., Šiaulių apskr.

Kazlauskas Romualdas ir sesuo Kazlauskaitė Ona, iš Rymšės m., Zarasų apskr.

Kramerytė - Rosler Paulyna, iš Lankupėnų k.

Kurmauskis Juozas, iš Kudonių k., Betygalos v.

Lizaitis Jonas Gediminas, gimęs Amerikoje, gyvenęs Plungėje.

Mickevičius (ar Mickus) Fliorinas, iš Reizgių k., Krakių v., Kėdainių apskr.

Ožalytė Paulyna, iš Stučkūniškio (Jovaru) k., Pakruojo v., Šiaulių apskr.

Periokas Simonas, iš Valtūnų k., Žemaitkiemio v., Ukmergės a.

Rosler - Kramerytė Paulyna, iš Lankupėnų.

Šalkevičius Jonas, iš Panevėžio.

Samkus, Stasvas, iš Patarkšlio dv., Betygalos v., Raseinių a.

Skinkis Vincas, iš Pajevonio v., Vilkaviškio apskr.

Vaitkūnionis Juozas, iš Seirijų v., Alytaus apskr.

Vaznelis Antanas, žmona Vaznelienė Antosė, sūnus Albinas ir Edvardas, duktė Vitalė.

URBONAS Konstantinas, pusamžis, mirė sausio 6 d. Chicago, Ill., iš Kauno apskr., Skirsnemunės par., Kanukių km. Amerikoje išgyveno 43 metus.

VISCIULIS Petras, pusamžis, mirė sausio 10 d. Chicago, Ill., iš Marijampolės apskr., Sasnavos par., Kanteliškių km. Amerikoje išgyveno 40 metų.

VALASKAS Algirdas, 43 metų, mirė sausio 12 d. Chicago, Ill., kur ir buvo gimęs.

POŠKA Antanas, 45 metų, mirė sausio 11 d. Chicago, Ill., gimęs Spring Valley, Ill.

TUSKEVICIUS Jonas, seno amžiaus, mirė sausio 12 d., Chicago, Ill.

BENEDICT Mykolas, seno amžiaus, mirė sausio 12 d. Chicago, Ill., iš Naumiesčio par. Amerikoje išgyveno 55 metus.

STULGA Jonas, pusamžis, mirė sausio 13 d. Chicago, Ill., iš Tauragės apskr., Vainuto par., Gervytės km. Amerikoje išgyveno 30 metų.

MIKNEVICIENĖ Sofija (Monstavičiūtė) mirė sausio 14 d. Chicago, Ill. Amerikoje išgyveno 50 metų.

GORGOL Jadviga (Gricaitė), 40 metų, mirė sausio 14 d. Chicago, Ill., gimus Spring Valley, Ill.

BALKAITIS Vladislovas, pusamžis, mirė sausio 14 d. Chicago, Ill., iš Rokiškio apskr., Južintų par., Daulių km. Amerikoje išgyveno 40 metų.

NEDVARAS Stanislovas, pusamžis, mirė sausio 15 d. Chicago, Ill., iš Naumiesčio par. Amerikoje išgyveno 41 metus.

SHILAIKA Stanislovas, 23 metų, mirė sausio 14 d. Chicago, Ill., kur buvo ir gimęs.

LAUCIUS Jonas, pusamžis, mirė sausio 19 d. Chicago, Ill., iš Rokiškio apskr., Svedasų par., Aulalių km., Amerikoje išgyveno 28 metus.

Mes duodame ir iškeičiame Eagle Stamps

THE MAY CO.'S BASEMENT

Buve 1.75

"BETH ANN"

Ovaliniai
Pinti
Kilimai

NEPAPRASTAI PIGIAI!

ŠIOS SPALVOS:

- Kanarių geltona
- Naktinė mėlyna
- Juoda su balta
- Lapų žalumo
- Apmušalų raudonumo
- Korali rausvumo
- Vyninė

21x36-colių dydžio	1.89
BUVĖ 2.75	
24x46-colių dydžio	2.99
BUVĖ 4.25	
30x56-colių dydžio	4.49
BUVĖ 6.75	

Keturi patogūs dydžiai, ketveri pigios kainos! Tai tie nepaprastieji pintiniai, kuriais daug artų gėrėjotės... idealūs virtuvėms, prieškambariams, miegamiesiems, kaimo namams. Pasiziūrėkit tų patrauklių įvairių modelių septynių spalvų atspalvių.

EXTRA SPECIALU!

119.95 Rinktiniai Wiltono
9x12 kambariniai kilimai

Patrauklūs modeliai, dviejų šį sezoną populiariausių spalvų... žali ar pilki. Tinka moderniam ar tradiciniam apstatymui. Ir dabar jie toki pigūs!

Atsiprašom — telefonu ar paštu užsakymų nepriimam!

79.95

EXTRA SPECIALU!

1.00 vertės 27"x5-pėdų
veltiniai takeliai

Spalvingi, patvarūs takeliai iš puikios rūšies veltinio, dailiai raštuoti.

Rausvi, žali ar mėlyni.

Atsiprašom — telefonu ar paštu užsakymų nepriimam!

89c

Geriausias

LIETUVIŲ

Paveiksluotas

Už \$1.00 lankys Tamstas kožna mėnesi per 1 metą.

Isteigtojas Gegužio 15, 1938.

LIETUVIŲ NAUJIENOS

332 N. 6th Street

Philadelphia 6, Pa.

Žurnalas

NAUJIENOS

32-jų puslapių

Clevelande ir apylinkėse

JAUNIMO POBŪVIS

Lietuvių Kultūros Fondo Clevelando skyrius buvo sukvietęs jaunimo organizacijų atstovų pasitarimą, kuriame buvo nutarta kviešti visą Clevelando lietuvišką jaunimą, vietinį ir atvykusį, į glaudesnę bendradarbiavimą.

Tam tikslui šeštadienį, balandžio 23 d., 4:30 val. p.p., rengiamas pirmasis bendras, linksmas ir jausmingas lietuviško jaunimo pobūvis. Jame dalyvauti širdingai kviečiami visi organizuoti ir neorganizuoti jaunieji lietuviai.

Lietuvių Kultūros Fondo Clevelando sk.

ATMINKIT JAUNIMO TEATRO ATIDARYMĄ

Gegužės 7 dienai Jaunimo Teatras jau rengiasi visu smarkumu. Šį penktadienį bus galutinai nustatyta vaidinimo pradžios valanda, bilietų kainos ir kiti reikalai. Kitą savaitę jau bus galima gauti bilietų. Seimos su vaikais ir jaunimas, pasiruokite iš anksto tą dieną būti lietuvių salėje. Numatyta, kad vietos bus numeruotos, taigi geresnę vietą gaus ne tie, kurie porą valandų anksčiau ateis į salę, bet tie, kurie anksčiau nusipirks bilietus.

Kitame numeryje įdėsime pasikalbėjimą su vaidinimo režisierium P. Maželiu, iš kurio plačiau sužinosime, kas čia rengiama.

DIRVOS VAKARAS GEGUŽĖS 28 D.

DIRVOS vakaras, kuriame rengiama linksma komedija "Moterims neišsimeluoti", bus sekmadienį, gegužės 28 dieną, o ne 26, kaip per klaidą buvo kalendoriuje pažymėta. Todėl, kas kalendoriuje jau atžymėjo tą dieną — prašom atitaisyti!

ŠI SEKMADIENIŠIA VAKARAS

Primename, kad šį sekmadienį, balandžio 16 dieną, 5 val. p. p. Lietuvių Salėje SLA 136-ta kuopa rengia susipažinimo vakarą, kuriame dalyviams numatytos dvi dovanos: viena — naujausias naujakiui, dalyvaujanti vakare (reiks nustatyti dieną, kada atvyko į Ameriką), antra — tam, kas atsineš gražiausią margutį (tai nuspręs speciali komisija).

BALFO 68 SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

BALFO 68-to skyriaus susirinkimas šaukiamas ateinantį ketvirtadienį, balandžio 20 d., 8:15 val. vak., žemutinėje Lietuvių Salėje.

A. Banys, Pirmininkas

FILMOS ŠEIMOMS

Norwood bibliotekos skyrius 6405 Superior Avenue, vėliai rengia filmų seansus šeimoms. Artimiausias seansas balandžio 18 d., 7:30 val. vak. Bus rodomi: "Vronski and Babin", "Gardening the Modern Easy Way", "Let's Go Fishing" ir "World Series of 1948". Įėjimas nemokamas, įleidžiami ir vaikai, jei ateis drauge su tėvais.

PAGAMINS PRASOMŲ PLOKSTELIŲ

Čiurlionio ansamblis iš savo darbų ir šiaurietų, gyvenančių Australijoje, Kolumbijoje, Venecueloje, Kanadoje ir kitur, o taip pat iš įvairių radijo valandėlių gauna daug prašymų pagaminti lietuviškų dainų plokštelių.

Mus informuoja, kad ansamblis tokių plokštelių artimiausiu metu pagamins. Tariai su žinoma plokštelių firma Columbia

APIPLĖSĖ DIENOS METU

Clevelando lietuviams gerai pažįstamos Galkauskienės dukterė Margaret Hartman pirmadienį prieš Velykas buvo išvežta ligoninėn, kur jai padaryta operacija. Jos vyras Louis Hartman, kaip paprastai, ir trečiadienį prieš Velykas išėjo į darbą. Apie 5 val. po pietų grįžęs namo, 7419 Superior Ave., rado butą visiškai apiplėštą. Apiplėšimas įvyko dienos metu, didelio judėjimo gatvėje. Tuo tarpu plėšikų nepavyko suvesti.

DALYVAUS PITTSBURGHO MUZIKOS FESTIVALYJE

Balandžio 29 dieną Pittsburghe įvyks tenyškio International Music Ass. muzikos festivalis. Kadangi Čiurlionio ansamblis Pittsburghe koncertuoja balandžio 3 d., tai ta pačia proga jis pakviestas pasirodyti ir Internationaliniame festivalyje.

Lietuviai tame festivalyje turės pusę valandos programą. Joje bus atlikta M. K. Čiurlionio preliudų vargonais, pasirodys Pittsburgho lietuvių choras, o Čiurlionio ansamblis duos keletą šokių ir dainų.

ČIURLIONIO ANSAMBLIS — INTERNATIONALINIO INSTITUTO NARYS

Internationalinis Institutas, esąs Clevelande, pakvietė Čiurlionio ansamblį būti nuolatiniu nariu ir Instituto centriniam komitete Čiurlioniečiams rezervavo dvi vietas.

Internationalinis Institutas yra pradžios organizuoti nuolatinį festivalių komitetą. Tame komitete Čiurlionio ansambliai yra taip pat dvi vietas.

Artimiausias Instituto pasirodymas numatytas 1951 metų vasario mėnesio pradžioje.

"PALAIKYKIT FAIR DEAL"

Balsuokit už

MARTIN J. O'DONNELL

APSKRITIES IŽDININKUS

Reikalaukit Demokratų Sąrašo

Nominacijos — antradienį, 1950 m. gegužės 2 d.

GEROS KVALIFIKACIJOS IR PATYRIMAS

RADIJO ŽINIOS

Šios savaitės lietuviškoje radijo pusvalandžio programoje, penktadienį, 7 val. 30 min. vak., dalyvaus solistė Nora Brazilienė. Taip pat girdėsime komp. V. K. Banašio vedamo Brooklyno vyrų AIDŲ okteto įdainavimus.

HIPPODROME

Nuo trečiadienio, balandžio 19 d. rodoma linksma komedija "Woman of Distinction" su Ray Millany, Roseland Russel ir Edmond Givern.

CENTRAL ARMORY

Ateinantį antradienį, balandžio 18 d., meksikietis Enrique Tórres imsis su NWA čempionu Lour Thesz. Pagrindinėse imtynėse Ruffy Soverstein prieš baroną Frederich von Schacht. Porinėse imtynėse Jack Kennedy ir Lucky Simanovich prieš Don Evans ir Ivan Rasputin. Dar bus Fred Bozic prieš Buddy Curtis ir įžanginėse rungtynėse Frank Talaber prieš Pierre Labelle.

RKO Keith's 105th

Balandžio 12 - 15 d. "Tayan and the Slave Girl". Balandžio 16 - 18 d. "Beyond the Forest" su Betty Davis.

"Society Plan" jums padeda taupyti!

Ateikit. Susipažinkit su 3 laipsnių planu, kaip sudaryti Jūsų taupymo sąskaitą, arba pareikalaukit raštu

Nemokamos Knyges

išaiškinančios apie šį asmenišką patarnavimą.

Nemokama vieta automobiliui pastatyti Jums esant banke, tuojau už namų, 127 Public Square. Federal Deposit Insurance Corp. narys.

Naujieta lietuviams moterims!

STYLETTE BEAUTY SALON

Lietuvaitės vedamas grožio salonas
1452 Addison Rd. Kampas Addison ir Wade Park
Telef.: UTAH 1-7491

Pusmetinės bangos nuo \$5.50. Šaltas ir karštas šukavimas, plaukų dažymas ir kita grožio priežiūra. Užtikrintas darbas. Atsinešusioms šį skelbimą nuolaida.

Miss Alvina Paulis
Savininkė kosmetologė

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park EX 1-8709

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ŽEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

Nepaprasta!

1950 ŠILDYMO ir VEDINIMO VIENETAI
★ GAS ★ OIL ★ COAL

THE HENRY FURNACE CO., Medina, Ohio

MONCRIEF'O

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestyje, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose. Sutačiau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

AUTO BATTERIES

Tiesiog iš Lietuvių dirbtuvės
Pigiaus negu kitur
TAISO IR SENAS BATTERIES

Antanas Kirkilas ir Sunus
1019 Woodland Ave. Cleveland
Namy adresas: 7204 Donald Ave.

Telefonai:
MA 1-3359
EN 1-3844

'DANCING'

Every Friday & Saturday at
'JACK'S BAR'

Known as the
"Blackstone Club"

featuring
Ronnie & his Polka Trio

Popular Prices — No Cover — No Minimum
Have a "Good Time" at a "Good Place"

7323 Wade Park Ave.

EN 1-9212

CLEVELAND, OHIO

Artinasi pavasario laikas!

Tai yra naujų sumanymų ir naujo veikimo laikas kiekvienam žmogui, pagerinti jo gyvenimą. Tai geras laikas pradėti taupyti. Taupymas, nors ir po mažą sumą, užtikrina ateitį ir apsaugo nuo rūpesčių. Taupydami gali tapti namo savininku.

Lietuvių Banke santaupos nuosimčiai auga kasdien. Jos čia yra USA valdžios apdraustos per Federal Insurance Corporation.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE 1-2498

Pilnai padengta apdrauda UTAH 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

I J. SAMAS - JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Žiedų, Laikrodžių ir visokių graždaikčių, už nupigintą kainą.

Wikelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wikelis - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENDicott 1-1763

Pažymėkit savo kalendoriuose:

Gegužės m. 7 d.

Jaunimo teatras
Vaidinimas — Pasaka

Gegužės m. 13 d.

Radijo Valandos
įvairenybių vakaras
ir šokiai

Gegužės m. 28 d.

DIRVOS vakaras
"Moterims
Neišsimeluoti" (?)
linksma komedija

MIRIMAI

ANELE ZAMBRICKIENĖ (Zambrick), 56 m., 1117 E. 113, mirė balandžio 7 d., palaidota balandžio 10 d. Highland Park kapinėse. Kilusi iš Dargaičių kaimo, šiaulių apskr. Liko vyras Domininkas, sūnus Jonas Bačiauskas, sesuo Brigyta Žakaitienė, broliai Benediktas ir Tomas Grigaičiai. Sesuo ir brolis Tomas gyvena Worcester, Mass. Laidotuviams patarnavo Wikelis Funeral Home.

IEVA SIGLIAUSKIENĖ, 87 m., 6707 Zoeter Ave., našlė, mirė balandžio 3 d., palaidota iš šv. Jurgio bažn., Kalvarijos kapinėse. Liko dukterys Anna Carey ir Monika Timm.

PETRAS KAUKIČIUS, 59 m., 7907 Korman Ave., mirė balandžio 5 d., palaidotas balandžio 8 d., Highland Park kapinėse. Liko žmona Katrina ir

brolis Jonas, gyv. Pittsburgh, Pa.

Sioms abejoms laidotuviams patarnavo Jakubs & Son Funeral Home.

REIKALINGA MOTERIS

dirbti namie laisvalaikui. \$35 per savaitę. Patyrimo nereikia, mes išmokysim. Kreiptis į:

Room 202, 2056 East 4th St.

REIKALINGA MOTERIS

Lietuvė, mokanti skalbti, prosyti, namus apvalyti, vieną dieną savaitėje, gyvenanti Naujojoje Parapijoje, prašoma pakambinti: RE 1 - 5216 arba atsilankyti sekmadienį pasitar: 315 East 264th St.

LIETUVIŲ KLUBE

dabar yra įrengtas puikus televizijos priimtuvas. Nariai ir jų svečiai kviečiami apsilankyti ir pasigėrėti.